

Beáta Šaková

**Anglicko-
slovenský
slovník**

*európskych
výrazov*

Bratislava 1999

Úvod

Publikácia, ktorú práve držíte v ruke, má pomôcť všetkým tým, ktorí sa stretávajú so štúdiom anglickej odbornej, právnej či publicistickej literatúry, dotýkajúcej sa problematiky Európskej únie. Tento okruh čitateľov sa z roka na rok rozširuje a netvorí ho len ekonómovia, právnici a novinári, ale aj široká verejnosť.

Predkladaný stručný slovník európskych výrazov by mal poslúžiť ako rýchla referenčná pomôcka pri hľadaní zodpovedajúcich ekvivalentov v slovenčine.

Pri preklade sa v slovníku uprednostňuje odborná terminológia používaná na akademickej pôde a v slovenskej odbornej literatúre z uvedenej oblasti.

Slovník je výkladový, okrem prekladu hesla vysvetľuje aj jeho význam. Preto môže poslúžiť aj neangličtinárom a laickej verejnosti, ktorá sa s európskou problematikou stretáva na každom kroku - či už prostredníctvom televízie, rozhlasu, novín alebo časopisov. Tomuto okruhu čitateľov pomôže k rýchlej orientácii index slovensko-anglických termínov uvedený na konci publikácie.

Veríme, že vzhľadom na svoje zameranie bude anglicko-slovenský slovník európskych výrazov vhodným pomocníkom pre každého z vás.

A

ABUSE OF DOMINANT POSITIONS ON THE MARKET

zneužitie dominantného postavenia na trhu

Dohody narušujúce konkurenciu medzi podnikmi, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a viesť k zneužívaniu dominantného postavenia na spoločnom trhu (napr. vo forme fixovania cien, rozdeľovania trhov a pod.). Príslušné články Zmluvy o ES tieto dohody zakazujú. Sú jedným z nástrojov konkurenčnej politiky, zameraným na zachovanie konkurencie na trhu.

ACCESSION NEGOTIATIONS rokovania (rozhovory) o vstupe

Ⓢ OPENING OF ACCESSION TALKS

ACCESSION PARTNERSHIP partnerstvo pre vstup

Platforma, na ktorej sa od marca 1998 rozvíjajú kontakty medzi EÚ a jednotlivými krajinami strednej a východnej Európy. Predstavuje kľúčový prvok posilnenej predvstupovej stratégie. Úlohou tejto platformy je zmobilizovať všetky formy pomoci (prostredníctvom PHARE) pre uchádzačské krajiny, ktoré im majú pomôcť implementovať národné programy a tak ich pripraviť na členstvo v EÚ. V rámci tejto platformy Komisia pravidelne predkladá Európskej rade správy o pokroku, ktorý dosiahli tieto krajiny a o výhliadkach pre začatie rozhovorov o vstupe tej-ktorej krajiny.

ACQUIS COMMUNAUTAIRE

acquis communautaire (čítaj ako komunotér)

Spoločná legislatíva, prijatá a uplatňovaná v rámci EÚ. Musia ju akceptovať všetky členské štáty. Predpokladom prijatia krajiny za člena EÚ je aj prevzatie tejto legislatívy a zosúladenie národného právneho systému s ňou. V širšom slova zmysle, keď sa zahrnujú aj spoločné postoje v politickej oblasti, hovorí sa o *acquis communautaire et politique*.
Ⓢ APPROXIMATION

ACTS OF THE COMMUNITY INSTITUTIONS

akty inštitúcií Spoločenstva

Právne nástroje rozličnej sily, ktoré prijíma Rada a Komisia. Patria k nim nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a názory.

ADVISORY BODY

poradný orgán

Orgán, ktorý dáva stanoviská Rade a Komisii. Poradným orgánom je napr. Hospodársky a sociálny výbor a Výbor pre regióny.

ADVISORY COMMITTEE

Poradný výbor

Jeden z kontrolných orgánov Rady, ktorý dáva Komisii nezáväznú odporúčania.

AFRICAN, CARIBBEAN AND PACIFIC COUNTRIES/ACP COUNTRIES

krajiny africkej, karibskej a tichomorskej oblasti/krajiny ACP

71 rozvojových krajín Afriky, karibskej oblasti a Tichomorja, ktoré rozvíjajú úzke vzťahy s EÚ na základe osobitných medzinárodných dohôd, tzv. Lómskych konvencií. Ide predovšetkým o bývalé kolónie európskych veľmocí.

AGENDA 2000

Agenda 2000

Dokument Európskej komisie s plným názvom Agenda 2000: For a stronger and wider Union - Agenda 2000: za silnejšiu a širšiu Úniu, ktorý prijala v júli 1997. Predstavuje program EÚ pre 21. storočie. Jej súčasťou sú aj stanoviská - posudky Európskej komisie na asociované krajiny strednej a východnej Európy, ktoré požiadali o vstup do EÚ. Načrtáva perspektívy rozvoja Únie a jej politik na prelome storočia, aspekty rozšírenia Únie a budúce finančné výhliadky. Samotná Agenda je vnútorne rozčlenená na tri časti: politiky Únie, výzvy rozšírenia, nový finančný rámec (2000-2006).

AGRICULTURAL LEVIES

vyrovnávacie dávky

Jeden z nástrojov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Sú to poplatky, ktoré sa vyberajú na farmárske produkty dovážané do EÚ, ktorých cena je nižšia ako je cena na vnútornom trhu EÚ. Sadzba odvodov sa pohybuje v závislosti od zmeny cien na svetovom trhu. Sú hlavným zdrojom príjmov Únie. Ich opakom sú exportné refundácie.

AMENDMENT OF THE TREATIES

dotatok k Zmluvám

Rada môže zmeniť na návrh niektorého členského štátu alebo na návrh Európskej komisie Zmluvy. Na schválenie dodatkov môže Komisia a Rada zvolať medzivládnu konferenciu členských štátov. Dodatky musia ratifikovať všetky členské štáty.

AMSTERDAM TREATY

Amsterdamská zmluva

Zmluva revidujúca Maastrichtskú zmluvu. Bola prijatá 17. 6. 1997 v Amsterdame a

podpísaná 2. 10. 1997. Do platnosti vstúpila 1. 5. 1999. Obsahuje štyri hlavné ciele: dostať do centra pozornosti otázky zamestnanosti a občianske práva, odstrániť posledné existujúce prekážky pre voľný pohyb a posilniť bezpečnosť, posilniť postavenie Európy vo svete a napokon zefektívniť inštitucionálnu štruktúru vzhľadom na rozšírenie o nové členské štáty. Posilňuje tým tri hlavné piliere EÚ, ktoré zakotvila Maastrichtská zmluva.

ANTI-DUMPING AND COUNTERVAILING DUTIES

antidumpingové a kompenzačné clá

Nástroje obchodnej politiky EÚ, ktoré sa uplatňujú pri dovoze tovarov z tretích krajín. Ak je cena dovážaných tovarov nižšia ako cena uplatňovaná na domacom trhu exportéra, na vyrovnanie tohto rozdielu sa vyberá antidumpingové clo. Ak je cena dovážaných tovarov nižšia ako je cena na vnútornom trhu EÚ z dôvodu subvencovania, vyberá sa kompenzačné clo.

APPLICANT COUNTRIES

uchádzačské krajiny

Krajiny, ktoré oficiálne požiadali o členstvo v Európskej únii a podali prihlášku za člena. © APPLICANTS FOR MEMBERSHIP

APPLICANTS FOR MEMBERSHIP

žiadatelia o členstvo

Krajiny, ktoré oficiálne požiadali o členstvo v EÚ. Medzi žiadateľov o členstvo patria Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko. Malta a Turecko budú predmetom ďalšieho rokovania o členstve.

APPLICATIONS FOR MEMBERSHIP

žiadosti o členstvo

Európsky štát, ktorý chce vstúpiť do Únie, predkladá svoju žiadosť Rade EÚ. O členstvo môže požiadať každý európsky štát, ktorého systém vlády sa opiera o princípy demokracie, ktorého hospodárska politika vychádza z princípu otvorenej trhovej ekonomiky a slobodnej konkurencie. Komisia predkladá svoje stanovisko k žiadosti Rade, ktorá potom rozhodne o začatí rokovaní a neskôr jednomyselným rozhodnutím o prijatí za člena (pričom sa vyžaduje aj súhlas Európskeho parlamentu na základe absolútnej väčšiny).

APPROXIMATION

aproximácia

Zosúladenie národných predpisov. Cieľom je odstrániť negatívny vplyv rozdielnej právnej úpravy jednotlivých členských krajín na fungovanie spoločného trhu. Aproximácia sa spravidla dosahuje smernicami.

ARIANE

Ariane

Jeden z programov EÚ. Podporuje preklad súčasnej literatúry s prioritou pre menej rozšírené cudzie jazyky. Podporuje výmenu skúseností a rozvíja spoluprácu medzi profesionálnymi prekladateľmi.

ASEAN BRUSSELS COMMITTEE

ASEANsko-bruselský výbor

Stály spoločný výbor EÚ a štátov ASEAN (Brunej, Indonézia, Malajzia, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam). Pomáha zabezpečovať kontakt v období medzi konferenciami ministrov zahraničia EÚ a ASEAN, ktoré sa konajú raz za dva roky

na základe zmluvy o politickej spolupráci medzi EÚ a ASEAN.

ASSENT PROCEDURE

procedúra súhlasu

Súhlas Parlamentu, ktorý sa vyžaduje predovšetkým pri tzv. ústavných právnych aktoch, ktoré určujú identitu a štruktúru ES/EÚ. Bez tohto súhlasu rozhodnutia Rady nie sú právoplatné.

ASSOCIATION AGREEMENTS

asociačné dohody

® EUROPE AGREEMENTS

ASSOCIATION COUNTRY

asociovaná krajina

Krajina, s ktorou EÚ podpísala asociačnú dohodu. ® EUROPE AGREEMENTS

AUTONOMOUS COMMERCIAL

POLICY

autonómna obchodná politika

Opatrenia Únie, ovplyvňujúce import a export tovarov, ktoré boli prijaté mimo rámca zmluvných záväzkov voči nečlenským krajinám. K nástrojom tejto politiky patria antidumpingové opatrenia, opatrenia proti subvencovaným dovozom, monitorovanie dovozu a kvóty, Nový nástroj obchodnej politiky.

AVIS

avis

® OPINION/OPINIONS ON APPLICATION FOR ACCESSION

B

BAN ON CARTELS

zákaz kartelov

Jeden z nástrojov konkurenčnej politiky,

ktorý zabraňuje vzniku kartelov a tým obmedzeniu voľnej súťaže na trhu.

BELUX

belux

Belgicko-luxemburská hospodárska únia fungujúca od 1. mája 1922, ktorá sa stala základom pre vytvorenie Beneluxu.

BENELUX

Benelux

Zoskupenie Belgicka, Holandska a Luxemburska na základe colnej a menovej dohody uzatvorenej r. 1944, ktorá vstúpila do platnosti 1. 1. 1948 a dohody o vytvorení hospodárskej únie medzi členmi Beneluxu, ktorá vstúpila do platnosti 3. 10. 1960. Prechod od colnej únie k hospodárskej únii zahŕňal voľný pohyb tovaru, osôb a kapitálu a uplatňovanie spoločnej hospodárskej, menovej a sociálnej politiky.

BENCHMARKING

benchmarking

Jeden z nástrojov EÚ na zlepšovanie konkurencieschopnosti EÚ. Ide o metódu porovnávania sa s najlepšimi, ktorá umožňuje odhaliť vlastné nedostatky. Realizuje sa na mikro aj makro úrovni.

BERLAYMONT

Berlaymont

Názov budovy v centre Bruselu, kde sídlila väčšina Európskych komisií. Je zo skla a ocele v netradičnom tvare hviezdy. V r. 1992 sa začala jej rekonštrukcia s cieľom odstrániť použité škodlivé azbestové materiály. Komisia sa presunula do budovy Breydel. Napriek tomu je Berlaymont synonymom Komisie, pod ktorou ľudia rozumejú alebo 20 komisárov, alebo pracovníkov Komisie.

BLUE EUROPE

modrá Európa

® FISHERIES POLICY

BOVINE SPONGIFORM

ENCEFALOPATHY CRISIS/BSE

CRISIS

kríza spôsobená bovinou spongiformnou encefalopatiou/kríza BSE

Kríza spôsobená tzv. chorobou šialených kráv, ktorá naplno prepukla vo Veľkej Británii a ktorá otriasla poľnohospodárskou politikou Európskej únie. Na základe opatrenia prijatého v máji 1996 sa všetko mäso z hovädzích zvierat vo veku nad 30 mesiacov muselo odstrániť z potravinového reťazca nielen ľudí, ale aj zvierat. Do konca decembra 1996 bolo na základe tohto programu porazených 1,1 milióna kusov dobytky. Táto kríza spôsobila straty britskému exportu v príslušnom roku vo výške 750 mil. libier.

BUSINESS COOPERATION

CENTRE

Podnikateľské kooperačné centrum

Stredisko, ktoré sa nachádza v Bruseli. Pomocou jednoduchého formulára zhromažďuje informácie o ponukách a vyhľadáva obchodných partnerov pre malé a stredné podniky vo viac ako 60 krajinách sveta. Informácie z tejto databázy poskytuje viac ako 500 schválených pobočiek.

C

CANDIDATE COUNTRIES

kandidátske krajiny

Krajiny uchádzajúce sa o členstvo v EÚ.

® APPLICANT COUNTRIES

CASSIS DE DIJON**Cassis de Dijon**

Názov francúzskeho likéru, podľa ktorého bol pomenovaný súdny prípad z r. 1979 medzi francúzskymi a nemeckými producentmi. Západonemecký liehovarnický monopol sa pokúšal zakázať jeho dovoz na nemecký trh a argumentoval tým, že obsah alkoholu je nižší ako minimum 25 %, ktoré stanovuje nemecký zákon o likéroch. Výsledkom bolo prijatie precedensu. Súdny dvor rozhodol, že zákaz dovozu uvedeného tovaru bol nadmerne reštriktívnym spôsobom ochrany spotrebiteľov a vyhlásil, že zreteľné označenie a poskytnutie informácií o obsahu alkoholu bolo dostatočné. Tým sa v rámci jednotného trhu zaviedlo pravidlo vzájomného uznávania.

® MUTUAL RECOGNITION

CATCH QUOTAS**úchytné kvóty**

Limitované množstvo dovoleného výlovu rýb v teritoriálnych vodách EÚ, pridelené určitej krajine. Stanovuje sa na základe celkových povolených úchyto (total allowable catches). Je jedným z nástrojov spoločnej rybolovnej politiky.

CECCHINI REPORT**Cecchinioho správa**

Štúdia vypracovaná na žiadosť Európskej komisie. Správa analyzovala ekonomické dôsledky jednotného trhu, predpovedala dlhodobý ekonomický rast a zlepšenie konkurencieschopnosti ES. V súvislosti s plánom zavedenia jednotného trhu do konca r. 1992 počítala s úsporami vo výške približne 200 mld. ECU a s vytvorením aspoň 1,8 mil. pracovných miest v najbližších rokoch zavedenia jednotného trhu.

CELEX**Celex**

Multilingválna databáza EÚ. Obsahuje oficiálnu legislatívu EÚ a iné dokumenty, ako sú návrhy Komisie, otázky členov Parlamentu, stanoviská Dvoru audítorov.

CEN**CEN**

Európsky výbor pre štandardizáciu. Sídli v Bruseli a predstavuje spoločnú organizáciu európskych noriem. Zahŕňa národné normalizačné inštitúcie nielen EÚ, ale aj EZVO. Požiadavky, ktoré musia výrobky spĺňať, určuje Komisia a Rada, pričom európske normalizačné výbory ich vydávajú v podobe oficiálnych noriem. Tieto európske normy nahradzujú národné, čím zabezpečujú jednotu pravidiel.

CENELEC**Cenelec**

Európsky výbor pre elektrotechnickú štandardizáciu. Zabezpečuje zjednotenie národných noriem s európskymi pre elektrotechnické výrobky.

CENTRAL EXCHANGE RATES**stredný výmenný kurz**

Kľúčový prvok Európskeho menového systému. Ak sa kurz meny vychýlil o viac ako povolenú odchýlku od stanovenej strednej výmennej hodnoty, spustil sa intervenčný mechanizmus, aby sa kurz meny opäť priblížil k strednému kurzu.

CERN**CERN**

Európska organizácia pre nukleárny výskum, založená v r. 1954 so sídlom v Ženeve. Jej cieľom je podporovať spoluprácu medzi európskymi krajinami v oblasti výskumu nukleárnej energie.

CHALLENGE OF ENLARGEMENT výzva rozšírenia

Časť Agendy 2000, ktorej cieľom je objasniť spôsob, akým Komisia posudzovala jednotlivé žiadosti o vstup a hlavné otázky, ktoré vyvstali, ako aj časový harmonogram začatia rozhovorov o vstupe. Obsahuje hlavné závery a odporúčania z posudkov Komisie.

“CITIZENS FIRST“

„občania v prvom rade“

Iniciatíva Európskej komisie z r. 1996 s cieľom informovať maximálny počet európskych občanov o ich právach a príležitostiach vyplývajúcich z jednotného trhu a politik EÚ.

CO-DECISION PROCEDURE procedúra spolurozhodovania

Nová forma zapojenia Parlamentu do legislatívneho procesu Spoločenstva v podobe práva Parlamentu spolurozhodovať o niektorých právnych aktoch Spoločenstva, čím došlo k posilneniu právomocí Európskeho parlamentu pri prijímaní rozhodnutí. Procedúru zaviedla Zmluva o Európskej únii a vzťahuje sa napríklad na rozhodnutia o jednotnom trhu, voľnom pohybe, práve založiť podnik, slobode poskytovania služieb, vzdelávaní, kultúre, zdravotníctve... Táto procedúra vytvára v Parlamente možnosť tretieho čítania.

COHESION kohézia

Súdržnosť členov EÚ predovšetkým v hospodárskej a sociálnej oblasti. Spočíva v spoločnom úsilí riešiť problémy a vyrovnávať rozdiely medzi jednotlivými regiónmi EÚ, pričom na financovaní sa spoločne zúčastňujú všetci členovia.

Hospodársku a sociálnu súdržnosť zaviedol Jednotný európsky akt.

COHESION FUND

Kohézny fond

Fond určený na poskytovanie finančnej pomoci v oblasti životného prostredia a dopravnej infraštruktúry. Profitujú z neho najmä chudobnejšie krajiny EÚ – Írsko, Grécko, Španielsko a Portugalsko.

COMMITTEE OF INQUIRY

Výšetrovací výbor

Orgán ustanovený dočasne Európskym parlamentom na prešetrenie porušovania práva Spoločenstva.

COMMITTEE OF THE REGIONS

Výbor pre regióny

Poradný orgán EÚ. Predkladá Komisii a Rade stanoviská buď na ich žiadosť alebo z vlastnej iniciatívy. Skladá sa z 222 zástupcov regionálnych alebo miestnych orgánov EÚ. Pozostáva z ôsmich zvláštnych výborov, ktoré diskutujú o stanoviskách predkladaných plenárnemu zasadaniu a z *ad hoc* výboru pre inštitucionálne záležitosti.

COMMITTEE PROCEDURES (COMITOLOGY)

procedúry vo výbore (komitológia)

Kontrolná činnosť výborov, ktorou Rada monitoruje výkonnú činnosť Komisie. Ide o poradný, riadiaci a regulačný výbor. V súvislosti s často reštriktívnym prístupom Rady voči výkonným právomociam Komisie predovšetkým prostredníctvom regulačného výboru sa používa pojem komitológia.

COMMON AGRICULTURAL

POLICY (CAP)**spoločná poľnohospodárska politika (SPP)**

Jedna z najstarších a najrozvinutejších spoločných politík EÚ. Jej základnými princípmi sú jednotný trh poľnohospodárskych výrobkov, preferencie ES a finančná solidarita, ktorú zabezpečuje Európsky poľnohospodársky zabezpečovací a garančný fond. © EUROPEAN AGRICULTURAL GUIDANCE AND GUARANTEE FUND.

COMMON FOREIGN AND SECURITY POLICY**spoločná zahraničná a bezpečnostná politika**

Jednotný systém spolupráce medzi členskými štátmi EÚ v záležitostiach medzinárodnej politiky. Predstavuje druhý pilier EÚ. Jeho cieľom je hájiť základné zahraničnopolitické záujmy, najmä nezávislosť a bezpečnosť Únie, pri zohľadnení možnosti spoločnej obrannej politiky a spoločnej obrany s cieľom zachovať mier a upevniť demokraciu, právny štát a ľudské práva. Hlavnými nástrojmi na realizáciu týchto cieľov sú systematická spolupráca, spoločné postoje a akcie.

COMMON MARKET**spoločný trh**

© SINGLE MARKET

COMMON POSITION**spoločný postoj**

Rovnaké stanovisko, ktoré navonok prezentujú vlády krajín EÚ po vzájomnom informovaní sa a vzájomnej konzultácii. Týka sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spolupráce v justícii a vnútorných záležitostiach.

COMMON TRANSPORT MARKET**spoločný dopravný trh**

Komerčné služby, ktoré poskytujú cestné dopravné spoločnosti, železnice, riečni operátori, vzdušní prepravcovia a námorné prepravné linky, oslobodené od diskriminácie založenej na národnej príslušnosti a podliehajúce podmienkam spoločného trhu, ktoré vytvorila dopravná regulačná politika.

COMMUNITY INITIATIVES**iniciatívy Spoločenstva**

Programy pomoci alebo akčné programy, ktoré dopĺňajú štrukturálne fondy v určitých problémových oblastiach. Realizujú sa cez rôzne projekty v oblasti cezhraničnej spolupráce, regionálneho rozvoja, najodľahlejších regiónov, ľudských zdrojov, zamestnanosti, priemyslu, malých a stredných podnikov, rybolovu.

COMMUNITY SUPPORT**FRAMEWORKS (CSF)****podporné systémy Spoločenstva**

Nástroje umožňujúce podporu regionálnych aktivít EÚ. Zahŕňajú štyri štrukturálne fondy a Európsku investičnú banku. © EUROPEAN REGIONAL FUND (ERDF), © EUROPEAN SOCIAL FUND (ESF), © EUROPEAN AGRICULTURAL GUIDANCE AND GUARANTEE FUND (EAGGF), © FINANCIAL INSTRUMENT FOR FISHERIES GUIDANCE (FIG).

COMPENSATORY AMOUNTS**kompenzačné platby**

Platby, vybrané na dovozy určitých farmárskych produktov s cieľom kompenzovať cenové rozdiely v Spoločenstve, zapríčinené fluktuáciou

výmenných kurzov. Pomáhajú udržiavať stabilitu spoločných cien.

COMPETITION POLICY

konkurenčná politika

Politika EÚ, ktorej cieľom je zabezpečiť skutočnú konkurenciu medzi rovnoprávnymi účastníkmi trhu. Medzi jej hlavné nástroje patrí zákaz kartelov, zákaz zneužívania dominantného postavenia na trhu, kontrola fúzií a kontrola štátnych subvencií.

COMPLETION OF THE SINGLE EUROPEAN MARKET

dokončenie jednotného európskeho trhu

Odstránenie posledných prekážok, ktoré bránili štyrom slobodám. Jednotný európsky trh pomohol dobudovať. Jednotný európsky akt k 1. 1. 1993.

CONSUMER POLICY

politika zameraná na ochranu spotrebiteľa

Politika EÚ, ktorej cieľom je zabezpečiť ochranu práv spotrebiteľa v oblasti bezpečnosti, zdravia, úhrady škody, ochranu ekonomických záujmov, poskytovanie informácií a výchovu spotrebiteľa.

CONTROLS ON STATE SUBSIDIES

kontroly štátnych subvencií

Jeden z nástrojov konkurenčnej politiky, zameraný na monitorovanie poskytovaných štátnych subvencií, ktoré môžu narušiť konkurenciu na trhu. Pri kontrole subvencií sa uplatňuje zásada, podľa ktorej štátna pomoc musí mať štrukturálne účinky, musí mať konečný charakter a musí prospievať celému priemyselnému odvetviu.

CONVERGENCE CRITERIA

konvergenčné kritériá

Kritériá ustanovené Maastrichtskou zmluvou, ktorých splnenie je podmienkou pre vstup člena EÚ do Európskej hospodárskej a menovej únie. Týkajú sa cenovej stability, výšky rozpočtového deficitu, stability výmenných kurzov a úrokovej miery.

CONVERTIBILITY

konvertibilita

Vymeniteľnosť jednej meny alebo devízy za inú menu alebo devízu. Môže byť úplne voľná alebo len čiastočná, t. j. obmedzená len na vybrané druhy operácií alebo subjekty.

COOPERATION PROCEDURE

procedúra spolupráce

Norma zavedená Jednotným európskym aktom, ktorá udeľuje Európskemu parlamentu väčší podiel na rozhodovaní. Spočíva v druhom čítaní na pôde Parlamentu aj Rady.

COPENHAGEN CRITERIA

kodanské kritériá

Základné konvergenčné kritériá (politické a ekonomické) prijaté na kodanskom summite v júni 1993, ktorých splnenie je nevyhnutnou podmienkou pre vstup asociovaných krajín do EÚ. Asociované krajiny musia dodržiavať demokratické princípy, musia splniť požiadavky *acquis communautaire*, musia disponovať fungujúcim trhovým hospodárstvom, musia akceptovať ciele hospodárskej, menovej a politickej únie v EÚ, a musia byť konkurencieschopné. Pritom EÚ musí byť schopná prijať nového člena bez ohrozenia svojej integračnej dynamiky. Kodanské kritériá siahajú za rámec *acquis communautaire*. Splnenie týchto kritérií však neznamená automatický vstup do EÚ.

COREPER**Coreper**

Výbor stálych zástupcov. Koordinuje prípravu podkladov pre rokovanie a rozhodovanie Rady ministrov EÚ. Na tento účel využíva početné pracovné skupiny zostavené z osôb delegovaných členskými štátmi.

COUNCIL OF EUROPE**Rada Európy**

Medzinárodná organizácia, založená 5. 5. 1949. Nie je súčasťou inštitucionálneho mechanizmu Európskej únie, je samostatnou organizáciou. Usiluje sa o prehĺbenie ideálov vzájomného porozumenia, spolupráce, spolupatričnosti medzi európskymi národmi, o rozvinutie základných etických princípov. V centre pozornosti tejto organizácie stoja najmä ľudské práva a slobody. Výsledky činnosti tejto organizácie sa premietajú do medzinárodných dohôd (konvencií), z ktorých najznámejšia je Európska konvencia ľudských práv. Riadiacim orgánom je Parlamentné zhromaždenie Rady Európy a výkonným orgánom je Výbor ministrov zahraničných vecí. Členom rady Európy je aj Slovenská republika.

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION**Rada Európskej únie**

Hlavný rozhodovací orgán EÚ. Uzakňuje aj legislatívu EÚ, je normotvorným orgánom. Skladá sa z ministrov 15 členských štátov zodpovedných za tú oblasť politiky, ktorá sa práve prerokúva na danom stretnutí. Zloženie Rady sa teda mení v závislosti od charakteru prerokovávaných otázok. Rokovanie Rady pripravuje Výbor stálych zástupcov. Rada

reprezentuje záujmy členských štátov. Post prezidenta Rady rotuje každých šesť mesiacov. Dôležité rozhodnutia sa prijímajú jednomyselne, menej dôležité kvalifikovanou väčšinou, resp. jednoducho väčšinou. Väčšie štáty majú väčšiu váhu hlasov, menšie menšiu. Označuje sa aj ako Rada ministrov EÚ, resp. skrátené Rada. Generálny sekretariát Rady sídli v Bruseli, hoci niektoré stretnutia sa konajú v Luxemburgu.

COUNTRY-OF-DESTINATION PRINCIPLE**princíp krajiny určenia**

Pravidlo používané pri uvalení dane na tovary, ktoré sú predmetom obchodu medzi členskými krajinami EÚ. Podľa neho sa patričná daň vyberá v krajine určenia, to znamená, že exportované tovary sú od príslušnej dane (napr. DPH) v krajine svojho pôvodu oslobodené (daň sa odpočítava). Aby sa vylúčila potreba odpočítavať daň pri exportoch a pridávať ju na importy, EÚ prechádza k princípu krajiny pôvodu.

COUNTRY-OF-ORIGIN PRINCIPLE**princíp krajiny pôvodu**

Pravidlo, na základe ktorého sa príslušná daň (DPH) vyberá v krajine pôvodu, čím sa presúvajú kontroly dodávok z hraníc do objektov firiem. Takto zhromaždený daňový výnos sa prerozdeľuje medzi členské štáty podľa obchodných tokov. Toto pravidlo umožňuje spotrebiteľom nakupovať väčšinu tovarov za podmienok, ktoré platia v krajine pôvodu a potom ich dovážať.

COURT OF FIRST INSTANCE**Súd prvej inštancie**

Inštitúcia pričlenená k Európskemu

súdnemu dvoru, ktorá zisťuje skutkový stav vecí pre Súdny dvor v určitých právnych záležitostiach. Uľahčuje prácu Európskemu súdnemu dvoru. Má 15 členov.

CUSTOMS UNION

colná únia

Zlúčenie niekoľkých colných území do jedného, pričom sa rušia colné poplatky medzi členmi. Na rozdiel od zóny voľného obchodu sa voči nečlenským krajinám uplatňuje spoločná colná politika vrátane spoločnej vonkajšej colnej tarify. ES zaviedla colnú úniu na priemyselné tovary k 1. júlu 1968.

D

DECISION

rozhodnutie

Právny akt inštitúcií Spoločenstva, ktorý sa týka jednotlivého prípadu. Môže byť adresovaný členským štátom, firmám alebo jednotlivcom. Má priamy právny účinok a je záväzný.

DECISION-MAKING

PROCEDURES

procedúry rozhodovania

Spôsoby a postupy, akými prijímajú rozhodnutia Európska komisia, Európsky parlament a Rada Európskej únie.

DELORS PACKAGE I

Delorsov balík I

Súhrn reformných návrhov, ktoré predložila Komisia na čele s Jacquesom Delorsom v r. 1987 s cieľom preveriť financovanie ES, obmedziť financovanie poľnohospodárstva, posilniť štrukturálne fondy ES a upraviť pravidlá rozpočtového

manažmentu. Vytvorili základ pre dobudovanie jednotného trhu.

DELORS PACKAGE II

Delorsov balík II

Návrh Komisie, ktorého cieľom bolo zabezpečiť strednodobé financovanie EÚ. Umožnil zvýšiť rozpočtové zdroje na realizáciu rozhodnutí prijatých v Maastrichte – posilnenie konkurencieschopnosti, hospodárskej a sociálnej solidarity medzi členmi (kohézie), rozšírenie medzinárodného postavenia EÚ. Balík schválila edinburská Európska rada, čím sa zvýšili vlastné zdroje EÚ z 1,2 % na 1,27 % HNP do r. 1999, zvýšili sa zdroje štrukturálnych fondov a vytvoril sa Kohézny fond.

DÉMARCHE

demarš

Diplomatické zakročenie u vlády cudzieho štátu. EÚ zaslala vláde Slovenskej republiky niekoľko demaršov, v ktorých vyjadrila znepokojenie k niektorým prejavom v politickom živote (dianie v slovenskom parlamente, napätie medzi ústavnými inštitúciami v SR, zákon na ochranu republiky, zbavenie mandátu poslanca Národnej rady SR, práva menších, atď.)

DEMOCRACY PROGRAMME

program demokracie

Jedna zo skupín opatrení predvstupovej stratégie, zameraná na pomoc reformám v transformujúcich sa krajinách. Sústreďuje sa na parlamentnú prax a organizáciu, transparentnosť verejnej administratívy a verejného manažmentu, rozvoj mimovládnych organizácií, nezávislé médiá a pod.

DIRECTIVE**smernica**

Právny akt inštitúcií Spoločenstva, na základe ktorého sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali vhodné predpisy, ale spôsob a metódy na dosiahnutie cieľov, ktoré sú v ňom zakotvené, si môžu štáty zvoliť sami, t. j. nemá priamy právny účinok. Z hľadiska dosiahnutia stanoveného cieľa je teda pre členské štáty, ktorým je adresovaný, záväzný. Platnosť nadobúda vtedy, ak sa dá na vedomie tým, ktorým je určený.

DIRECTORATE-GENERAL**generálny direktoriát (generálne riaditeľstvo)**

Administratívny orgán Európskej komisie, ktorý sa zaoberá určitou oblasťou aktivít. Podlieha určitému komisárovi. Na jeho čele stojí generálny riaditeľ. Je ich viac ako 20, preto niektorým komisárom podlieha viacero generálnych direktoriátov.

E**EASTWARD ENLARGEMENT****rozšírenie smerom na východ**

Rozšírenie Európskej únie o krajiny strednej a východnej Európy.

ECOFIN**Ecofin**

Rada ministrov pre hospodárstvo a financie, zložená z ministrov hospodárstva a financií.

ECONOMIC AND MONETARY**UNION****hospodárska a menová únia**

Po jednotnom trhu ďalší stupeň integrácie. Je zároveň prvým pilierom Maastrichtskej

zmluvy. Predpokladom zavedenia hospodárskej a menovej únie je splnenie konvergenčných kritérií, jej nástrojmi sú rozvoj spoločnej menovej politiky, úzka koordinácia hospodárskych politík, založenie Európskeho systému centrálnych bánk. Tretie, záverečné štádium budovania hospodárskej a menovej únie sa začalo 1. 1. 1999, kedy došlo k neodvolateľnému fixovaniu kurzov mien členských krajín, pripravili sa podmienky pre zavedenie menovej jednotky euro, a kedy sa založila Európska centrálna banka. K uvedenému dátumu zostali mimo menovej únie Veľká Británia, Dánsko, Švédsko a Grécko.

ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE**Hospodársky a sociálny výbor**

Inštitúcia EÚ, ktorá je poradným orgánom. 222 členov na čele s 30-členným Byrom zastupuje záujmy hospodárskych a sociálnych skupín členských štátov EÚ. Rada a Komisia ho vo vymedzených prípadoch musia konzultovať.

ECU**ecu**

® EUROPEAN CURRENCY UNIT

EEC TREATY**Zmluva o EHS**

Zmluva tvoriaca jadro európskeho integračného procesu. Bola podpísaná v Ríme 25. marca 1957 Belgickom, Francúzskom, Holandskom, Luxemburskom, Nemeckom a Talianskom. Prešla tromi úpravami prostredníctvom Jednotného európskeho aktu, Zmluvy o Európskej únii a Amsterdamskej zmluvy. Keď 1. januára 1993 vstúpila do platnosti Zmluva o Európskej únii, Zmluva o EHS sa premenovala na Zmluvu o ES.

EMPTY CHAIR POLICY**politika prázdnej stoličky**

Postup, ktorý zvolilo Francúzsko ako protest proti spoločnému rozhodnutiu, na základe ktorého sa podľa Zmluvy o EHS od r. 1965 mali určité rozhodnutia prijímať kvalifikovanou väčšinou. Tým, že sa francúzsky predstaviteľ nezúčastňoval zasadnutí Rady, Rada nemohla deväť mesiacov prijímať žiadne rozhodnutia. V tejto súvislosti sa hovorí o kríze prázdnej stoličky (empty chair crisis). Východiskom z krízy bol tzv. luxemburský kompromis.

ENLARGEMENT OF THE COMMUNITY/EU**rozšírenie Spoločenstva/EÚ**

Pristúpenie nových štátov ako plnoprávných členov do ES/EÚ. ®
OPENING OF TALKS EN MASSE

ENLARGEMENT TO THE NORTH**rozšírenie smerom na sever**

Rozšírenie ES o Dánsko, Írsko a Veľkú Britániu.

EPUNIT**epunit**

Zúčtovacia jednotka používaná pri operáciách v rámci Európskej platobnej únie medzi členskými štátmi Organizácie pre európsku hospodársku spoluprácu v 50. rokoch.

EURATHLON**Eurathlon**

Program zameraný na podporu športových akcií v Spoločenstve.

EURO**euro**

Spoločná mena členských krajín EÚ, ktoré sa zúčastňujú na menovej únii. Netvorí ju

kôš mien. Skladá sa zo 100 centov. 1. 1. 1999 sa začalo tretie štádium budovania hospodárskej a menovej únie a Rada neodvolateľne zafixovala vzájomné kurzy mien zúčastnených krajín. V bezhotovostnom styku a pri verejných pôžičkách sa euro používa od tohto dátumu, európske bankovky a mince sa začnú používať od 1. 1. 2002, prechod k euro sa má završiť najneskôr 1. 7. 2002.

EUROCRATS**eurokrati**

Pejoratívny výraz odvodený od slova byrokrati. Vztahuje sa predovšetkým na zdĺhavé administratívne postupy Komisie, ale aj iných inštitúcií EÚ. Niekedy sa Komisia kriticky označuje aj ako technokracia vedená eurokratmi. Prebujnelá byrokracia inštitúcií EÚ sa označuje aj ako superbyrokracia (superbureaucracy), eurodžungľa (eurojungle).

EURO-INFO CENTRES (EIC)**Európske informačné centrá (EIC)**

Strediská, ktoré poskytujú informácie firmám a iným subjektom týkajúce sa jednotného trhu, vedecko-technických programov Spoločenstva, štrukturálnych nástrojov Spoločenstva, zahraničných vzťahov Únie, udeľovania verejných kontraktov. Pomáhajú budovať kontakty medzi firmami po celej Európe.

EUROPE AGREEMENTS**Európske dohody**

Asociačné dohody (dohody o pridružení), ktoré boli uzavreté medzi EÚ a krajinami strednej a východnej Európy v 90. rokoch. Dohody obsahujú ustanovenia o založení pásma voľného obchodu pre priemyselné výrobky, pričom EÚ odstraňuje obchodné

reštrikcie na ochranu vlastného priemyslu rýchlejšie, ako jej partneri. Európske dohody EÚ podpísala s Poľskom, Maďarskom, Československom, neskôr s Českou republikou a Slovenskou republikou, Poľskom, Maďarskom, Bulharskom, Rumunskom, Estónskom, Lotyšskom a Litvou.

EUROPEAN AGRICULTURAL GUIDANCE AND GUARANTEE FUND (EAGGF)

Európsky poľnohospodársky zabezpečovací a garančný fond

Fond, ktorý zabezpečuje financovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Má dve sekcie. Zabezpečovacia sekcia poskytuje subvencie pre racionalizačné programy, modernizáciu a štrukturálne zdokonalenia vo farmárstve, garančná sekcia zabezpečuje podporu cien a exportné refundácie.

EUROPEAN ATOMIC ENERGY COMMUNITY (EURATOM)

Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu (Euratom)

Euratom bol založený súbežne s EHS. Jeho cieľom bolo vytvoriť spoločný trh jadrového paliva a dohliadať na jadrový priemysel tak, aby sa zabezpečila ochrana zdravia a ochrana pred zneužitím. Pôvodne samostatné inštitúcie Euratomu sa v r. 1967 zlúčili s inštitúciami ESUO a EHS, pre ktoré sú v súčasnosti spoločné.

EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT (EBRD)

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

Banka založená 14. apríla 1991 v Londýne s cieľom finančne podporovať projekty

zamerané na podporu prechodu krajín strednej a východnej Európy k voľnej trhovej ekonomike. EÚ má v tejto banke väčšinový, 51 %-ný podiel.

EUROPEAN COAL AND STEEL COMMUNITY (ECSC)

Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ (ESUO)

Prvé z troch Európskych spoločenstiev, založené v r. 1951 Francúzskom, Nemeckom, Talianskom a štátmi Beneluxu. Cieľom bolo vytvoriť spoločný trh pre výroby uhoľného a oceliarskeho priemyslu, a tým začleniť Nemecko do povojnovej Európy a zabezpečiť mier v Západnej Európe. Inštitúcie ESUO, EHS a Euratomu sa spojili v r. 1967.

EUROPEAN COMMISSION

Európska komisia

Iniciatívny, výkonný a správny orgán EÚ. Skladá sa z 20 komisárov, ktorých ustanovujú po vzájomnej dohode vlády členských štátov na päťročné obdobie. Zastupuje záujmy Spoločenstva, neprijíma žiadne inštrukcie od jednotlivých členských štátov, na rozdiel od Rady je nezávislým orgánom. Pomáhajú mu viaceré administratívne orgány (predovšetkým generálne direktoriáty). Sídlí v Bruseli. Na jeho čele stojí prezident.

EUROPEAN COMMUNITY (EC)

Európske spoločenstvo (ES)

1. Názov, ktorý sa používa po prijatí Maastrichtskej zmluvy pre Európske hospodárske spoločenstvo. Má nielen nový názov, ale aj obsah. 2. Spoločný názov pre tri integračné zoskupenia s rovnakou členskou základňou: Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ, Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Európskeho

spoločenstva pre jadrovú energiu. Skrátené sa označuje ako Spoločenstvo. Od vstupu Maastrichtskej zmluvy do platnosti ho nahradil pojem Európska únia.

EUROPEAN COMMUNITY ACTION SCHEME FOR THE MOBILITY OF UNIVERSITY STUDENTS (ERASMUS)

Akčný program Európskeho spoločenstva pre mobilitu študentov univerzít (Erasmus)

Program zameraný na podporu výmeny študentov a učiteľov európskych univerzít.

EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS (ECHR)

Európska konvencia ľudských práv

Medzinárodná konvencia podpísaná 4. novembra 1950 členmi Rady Európy, zameraná na ochranu základných ľudských práv (právo na život, slobodu a osobnú bezpečnosť, právo na spravodlivý súd, právo rešpektovania súkromného a rodinného života, právo slobodného myslenia, svedomia a viery...).

EUROPEAN COUNCIL

Európska rada

Stretnutie najvyšších predstaviteľov štátov alebo vlád členských štátov (šéfov vlád členských krajín, v prípade Francúzska hlavy štátu). Z právneho hľadiska Európska rada nie je inštitúciou ES, ide teda o orgán de facto, stojaci nad rámcom ES, ktorého vznik si vynútila samotná prax. Európska rada tvorí východisko pre politické iniciatívy Únie, predstavuje fórum pre urovnávanie kontroverzných záležitostí, ktoré sa nevyriešia v rámci Rady EÚ. Zaoberá sa aj súčasnými medzinárodnými záležitosťami prostredníctvom spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

EUROPEAN COURT OF AUDITORS

Európsky dvor auditorov

Jedna z inštitúcií EÚ. Medzi hlavné úlohy patrí kontrola účtov EÚ a jej inštitúcií, zabezpečenie zákonnosti a pravidelnosti vykonávaných transakcií a zisťovanie, či finančný manažment EÚ bol dôkladný. Skladá sa z 15 členov. Na jeho čele je prezident zvolený na trojročné obdobie. Sídli v Luxemburgu.

EUROPEAN COURT OF JUSTICE

Európsky súdny dvor

Jedna z inštitúcií EÚ. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv. Skladá sa zo sudcov a generálnych právnych zástupcov, ktorí sú ustanovení na dobu šiestich rokov. Sudcovia spomedzi seba volia predsedu Súdneho dvora na trojročné obdobie. Sídli v Luxemburgu.

EUROPEAN CURRENCY UNIT

(ECU)

európska menová jednotka (ECU)

Európska zúčtovacia a menová jednotka, ktorá bola základným prvkom Európskeho menového systému od r. 1979 až do zavedenia euro. Bola základnou referenčnou hodnotou pre výpočet hranice fluktuácie medzi menami Spoločenstva, slúžila ako zúčtovacia jednotka pre pohľadávky a záväzky a jednotka pre vyrovnávanie obchodných bilancií medzi centrálnymi bankami členských štátov a ako rezervná mena. ECU sa používalo aj v súkromnom sektore. Spoločenstvo vyčísľovalo rozpočet, rôzne fondy, farmárske ceny, clá a poplatky v ECU. ECU bola košom mien, ktorý tvorili rôzne, pevné čiastky mien členov Európskeho menového systému. Pretože sa vypočítavalo z priemernej hodnoty mien EÚ, redukovalo

riziko vyplývajúce z výkyvov menových kurzov.

EUROPEAN DEVELOPMENT FUND

Európsky rozvojový fond

Fond založený v r. 1957 Spoločenstvom a členskými štátmi na financovanie opatrení na podporu hospodárskeho a sociálneho rozvoja v krajinách ACP. Čiastočne sa ním financuje stabilizácia exportných príjmov z určitých produktov v rámci systému Stabex.

EUROPEAN ECO-LABEL

Európske eko-označenie

Cena, prvýkrát udelená v r. 1994, produktom šetriacim životné prostredie. Kritériá pre udelenie eko-označenia určuje EÚ, ale ceny odovzdávajú národné orgány. Označenie má podobu kvetu s lístkami v tvare hviezdy.

EUROPEAN ECONOMIC AREA (EEA)

Európsky ekonomický priestor (EEP)

Prepojenie EÚ a EZVO prostredníctvom pásma voľného obchodu (s výnimkou poľnohospodárstva a ďalších citlivých odvetví) a štyroch slobôd – voľného pohybu tovaru, služieb, osôb a kapitálu. Cieľom EEP je odstrániť nevýhody, ktoré vyplývajú pre nečlenské západoeurópske štáty z realizácie Jednotného európskeho aktu. Dohoda o vytvorení EEP vstúpila do platnosti 1. januára 1994 s tým, že Švajčiarsko v referende rozhodlo o tom, že sa na ňom nezúčastní (Lichtenštajnsko je však súčasťou EEP).

EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY (EEC)

Európske hospodárske spoločenstvo

(EHS)

Integračné zoskupenie, ktoré vzniklo na základe Rímskej zmluvy z r. 1957. Hlavnými cieľmi bolo odstránenie ciel a kvantitatívnych obmedzení medzi členskými štátmi pri dovoze a vývoze tovaru, zavedenie spoločnej colnej tarify a spoločnej obchodnej politiky voči nečlenom, zavedenie niektorých spoločných politik, zavedenie štyroch slobôd. Predstavuje popri Montánnej únii a Euratome tretiu zložku Európskeho spoločenstva. Od 1. 11. 1993 sa na základe Maastrichtskej zmluvy namiesto názvu Európske hospodárske spoločenstvo používa názov Európske spoločenstvo.

EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY

Európska environmentálna agentúra

Agentúra založená Radou v r. 1990 so sídlom v Kodani, ktorej úlohou je zberať environmentálne údaje nevyhnutné pre efektívnu environmentálnu politiku.

EUROPEAN FREE TRADE ASSOCIATION (EFTA)

Európske združenie voľného obchodu (EZVO)

Pásmo voľného obchodu založené v r. 1960 ako odozva na založenie EHS s cieľom zabrániť ekonomickej diskriminácii. Zakladajúcimi členmi EZVO boli Dánsko, Nórsko, Portugalsko, Rakúsko, Švajčiarsko (vrátane Lichtenštajnska), Švédsko a Veľká Británia. Pridruženým štátom sa stalo Fínsko, neskorším členom Island. Počas niekoľkých rokov rozvíjalo EZVO úzke ekonomické väzby s EÚ, ktoré vyústili do založenia Európskeho ekonomického priestoru. Vstupom členov EZVO do EÚ táto organizácia stráca svoj význam. Po vstupe Rakúska, Fínska a Švédska

do EÚ v r. 1995 členmi EZVO ostávajú len Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko, pričom Švajčiarsko sa na Európskom ekonomickom priestore nezúčastňuje.

EUROPEAN INVESTMENT BANK

Európska investičná banka

Nezávislá verejná inštitúcia EÚ. Poskytuje pôžičky a záruky na financovanie investičných projektov. Priespieva k vyrovnanému a plynulému rozvoju spoločného trhu v záujme Spoločenstva. Nesleduje ziskové ciele. Sídli v Luxemburgu.

EUROPEAN INVESTMENT FUND

Európsky investičný fond

Fond, ktorý vznikol z iniciatívy Európskej rady s cieľom čeliť zhoršenej ekonomickej situácii a rastúcej nezamestnanosti začiatkom 90. rokov. Ekonomický rast a zamestnanosť fond podporuje financovaním infraštruktúrnych projektov a podporou malých a stredných podnikov vo forme poskytovania záruk.

EUROPEAN MONETARY

INSTITUTE

Európsky menový inštitút

Dočasná inštitúcia, ktorá pripravovala podmienky pre fungovanie menovej únie, predovšetkým tretej fázy jej budovania. Po splnení cieľa sa pretransformovala na Európsku centrálnu banku. Naďalej sídli vo Frankfurte nad Mohanom.

EUROPEAN MONETARY SYSTEM

Európsky menový systém

Systém, ktorý vstúpil do platnosti v r. 1979. Opiera sa o tieto prvky: ecu, kurzový a intervenčný mechanizmus a úverový mechanizmus. Prispieval k menovej

stabilite, ekonomickému rastu a rastu investícií, avšak nedostatočné zblížovanie národných rozpočtových politík a väčšie kurzové výkyvy národných mien od stredného kurzu vytvárali nepriaznivé tlaky.

EUROPEAN PARLIAMENT

Európsky parlament

Jedna z inštitúcií EÚ, ktorá má poradnú a kontrolnú funkciu. Spolu s Radou sa podieľa na legislatívnych právomociach. Parlament nehrá úlohu, ktorú zatiaľ majú národné parlamenty. Počet poslancov je zatiaľ 626. V prípade rozšírenia Amsterdamská zmluva obmedzila tento počet na maximálne 700 miest. Od r. 1979 sú jeho poslanci volení priamo, vo všeobecných voľbách. Plenárne zasadnutia sa konajú v Štrasburgu. 19 parlamentných výborov, ktoré tieto zasadania pripravujú, sa schádza v Bruseli, podobne ako aj politické skupiny. Generálny sekretariát sídli v Luxemburgu.

EUROPEAN PAYMENTS UNION

(EPU)

Európska platobná únia (EPÚ)

Dohoda o vyrovnávaní platieb a poskytovaní úveru medzi členskými štátmi OEEC z r. 1950. Jej hlavným cieľom bolo obnoviť konvertibilitu hlavných mien členských štátov OEEC. Zúčtovacie operácie vykonávala Banka pre medzinárodné platby v Bazileji. Využívala sa pritom zúčtovacia jednotka epunit. Po dosiahnutí vymeniteľnosti mien členských štátov koncom r. 1958 na jej miesto nastúpila Európska menová dohoda.

EUROPEAN POLITICAL

COOPERATION (EPC)

Európska politická spolupráca (EPS)

Systém založený na spolupráci a

koordinácii v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky členských štátov ES. Realizuje sa prostredníctvom stálych kontaktov medzi vládami, čím sa krajiny snažia v tejto oblasti postupovať jednotne.

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND (ERDF)

Európsky regionálny rozvojový fond

Najväčší zo štrukturálnych fondov EÚ, založený v polovici 70. rokov. Financuje rozvojové projekty v chudobnejších regiónoch s cieľom vyrovnávať rozdiely medzi regiónmi Spoločenstva.

EUROPEAN RESEARCH COORDINATION AGENCY (EUREKA)

Európska výskumná koordinačná agentúra (Eureka)

Európska výskumná iniciatíva, ktorej cieľom je posilniť konkurencieschopnosť Európy prostredníctvom spolupráce v priemyselnej, technologickej a vedeckej oblasti. Zahŕňa aj nečlenské krajiny EÚ.

EUROPEAN SOCIAL FUND (ESF)

Európsky sociálny fond (ESF)

Hlavný nástroj sociálnej a regionálnej politiky Spoločenstva, ktorý finančne podporuje projekty zamerané na odborný výcvik, preškolenie a tvorbu pracovných miest.

EUROPEAN STANDARDS

európske normy

Technické normy platné na jednotnom trhu EÚ. Krajiny musia zrušiť národné normy, ktoré nie sú kompatibilné s európskymi. © CEN, © CENELEC.

EUROPEAN SYMBOLS

európske symboly

Medzi symboly EÚ patrí predovšetkým vlajka a hymna. Vlajku Európskeho spoločenstva prevzali spolu s hymnou od Rady Európy. Vlajka má podobu kruhu 12-ich zlatých hviezd na azúrovo modrom podklade. Číslo dvanásť nepredstavuje počet členských krajín, ale je symbolom dokonalosti. Hymnou je „Óda na radosť“ Beethovenovej Deviatej symfónie.

EUROPEAN SYSTEM OF CENTRAL BANKS

Európsky systém centrálnych bánk

Jeden z hlavných prvkov menovej únie, ktorý sa skladá z Európskej centrálnej banky a centrálnych bánk členských krajín EÚ. Európska centrálna banka zodpovedá za spoločnú menovú politiku EÚ.

EUROPEAN UNION (EU)

Európska únia (EÚ)

1. Pojem, ktorým sa na základe Maastrichtskej zmluvy nahradil predošlý názov Európskeho spoločenstva/spoločenstvá. Európsku úniu tvorí staré Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ, nové Európske spoločenstvo (bývalé Európske hospodárske spoločenstvo) a staré Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu. 2. Integrované zoskupenie vytvorené na základe Zmluvy o Európskej únii, ktoré okrem hospodárskej a menovej únie má smerovať aj k politickej únii.

EUROPEAN WORKS COUNCILS

európske pracovné rady

Zoskupenia pracovníkov s celofiremnou pôsobnosťou. Podľa Smernice o založení európskych pracovných rád každá firma s najmenej 1000 pracovníkmi, ktorá zamestnáva aspoň 150 ľudí v dvoch alebo viacerých členských štátoch musí založiť celofiremnú pracovnú radu, ktorá musí byť

informovaná o hlavných firemných rozhodnutiach s právom byť vypočutá.

EUROPOL

Europol

Európsky policajný úrad, ktorý je nadnárodným orgánom v rámci medzivládnej spolupráce. Pomáha zdokonaľovať efektívnosť a spoluprácu príslušných úradov pri ochrane a boji proti vážnym formám medzinárodného zločinu - obchod s drogami, s nukleárnym a rádioaktívnym materiálom, ilegálne prevádzanie imigrantov, obchod s ľuďmi, krádeže motorových vozidiel, terorizmus, pranie špinavých peňazí.

EUROREGIONS

euroregióny

Územia, ktoré sú prepojené vzájomnými vzťahmi rozličného charakteru a ktoré nie sú vymedzené tradičnými národnými hranicami. Zväčša sú predmetom cieľov regionálnej politiky.

EUROSTAT

Eurostat

Štatistický úrad EÚ, ktorý spracúva a publikuje štatistické analýzy a prognózy.

EUROVISION

Eurovízia

Stredisko EÚ pre vysielanie, ktoré podporuje spoluprácu medzi rozhlasovými a televíznymi prevádzkovateľmi a výmenu televíznych a rozhlasových programov.

EXPORT REFUNDS

exportné refundácie

Nástroj spoločnej poľnohospodárskej politiky zameraný na umiestnenie poľnohospodárskych produktov EÚ na svetové trhy. Predstavuje úhradu ceno-

vého rozdielu, ktorý vyplýva z vývozu drahšej poľnohospodárskej produkcie EÚ na svetové trhy, kde je cena nižšia.

EXTERNAL RELATIONS

vonkajšie vzťahy

Vzťahy EÚ s nečlenskými krajinami a medzinárodnými organizáciami v ekonomických a obchodných záležitostiach (mimo politických). Hlavnými prvkami týchto vzťahov sú spoločná obchodná politika, asociačná politika a rozvojová politika.

EXTERNAL TARIFF

vonkajšia tarifa

Spoločná colná tarifa, ktorú uplatňujú krajiny EÚ voči nečlenským krajinám colnej únie. Príjmy z takto vybraných ciel plynú do spoločného rozpočtu EÚ.

F

FAILURE TO ACT

neschopnosť konať

Právo ktoréhokoľvek členského štátu, inštitúcie EÚ alebo fyzickej či právnickej osoby podať sťažnosť, ak určitá inštitúcia nič nevykonala v priebehu dvoch mesiacov od doby, kedy bola o to požiadaná.

FINANCIAL INSTRUMENT FOR FISHERIES GUIDANCE (FIFG)

Finančný nástroj pre riadenie rybolovu

Štrukturálny fond Spoločenstva pre oblasť rybolovu. Udeľovaním povolených úchytných v teritoriálnych vodách EÚ a ich pridelením členským štátom sa snaží udržať rovnováhu medzi rybárskymi kapacitami a dostupnými zdrojmi.

FISCAL BARRIERS**fiškálne bariéry**

Prekážky brániace voľnému ekonomickému pohybu cez hranice, ktoré vyplývajú predovšetkým z rozličnej výšky nepriameho zdanenia (daň z pridanej hodnoty, daň ukladaná korporáciám a i.). Fiškálne bariéry ako jednu podskupinu prekážok jednotného trhu odstránil Jednotný európsky akt.

FISHERIES POLICY**rybolovná politika**

Jedna zo spoločných politík EÚ, označovaná aj ako modrá Európa (Blue Europe). Jej cieľom je zabezpečiť primeranú životnú úroveň pracovníkom v tomto odvetví, stabilné ceny, dodávky spotrebiteľom za primerané ceny, zachovanie a ochranu zdrojov rýb. Nariadenia platné od r. 1970 zaručujú všetkým rybárom ES voľný a rovnaký prístup k celkovým zásobám ES.

FLEXIBLE INTEGRATION**flexibilná integrácia**

Integračný proces, ktorý postupuje rôznym tempom. Ide o koncepciu tzv. dvojrýchlostnej Európy (two-speed Europe), ktorá spočíva v tom, že sa v určitej oblasti integrujú iba krajiny, ktoré sú na to dostatočne pripravené, čím sa zabraňuje blokovaniu integračného procesu zo strany niektorých krajín. Na strane druhej však takáto flexibilná integrácia môže viesť k spomaleniu celkového integračného procesu. © HARD CORE

FOUR FREEDOMS**štyri slobody**

Voľný pohyb tovarov, služieb, osôb a kapitálu, ktoré sú základom jednotného

trhu Európskej únie. Znamená odstránenie všetkých bariér, ktoré tento pohyb brzdia.

FRAMEWORK PROGRAMMES FOR SCIENCE AND TECHNOLOGY**rámcové programy pre vedu a technológiu**

Nástroj výskumnej a technologickej politiky EÚ. Programy obsahujú ciele, priority a celkový objem financovania výskumu.

FREE MOVEMENT OF CAPITAL**voľný pohyb kapitálu**

Jedna zo štyroch slobôd jednotného trhu. Predstavuje liberalizáciu pohybu kapitálových tokov medzi členskými krajinami EÚ.

FREE MOVEMENT OF GOODS**voľný pohyb tovarov**

Jedna zo štyroch slobôd jednotného trhu. Znamená odstránenie všetkých colných a necolných obchodných bariér brániacich pohybu tovarov medzi členskými krajinami. Je spojený s uplatňovaním spoločnej vonkajšej tarify.

FREE MOVEMENT OF PERSONS**voľný pohyb osôb**

Právo zamestnancov a samostatne pracujúcich osôb z EÚ pracovať a žiť v hociktorom inom členskom štáte EÚ a dostávať sociálne zabezpečenie za rovnakých podmienok a bez diskriminácie vyplývajúcej z národnej príslušnosti.

FREE MOVEMENT OF SERVICES**voľný pohyb služieb**

Jedna zo štyroch slobôd jednotného trhu. Znamená zosúladenie pravidiel pre služby a poskytovateľov služieb tak, aby bolo umožnené voľné obchodovanie s nimi

v rámci jednotného trhu. Pretože iba malá časť služieb sa dá „prepravovať“ cez hranice, predpokladom voľného pohybu služieb sú nielen ďalšie tri slobody (voľný pohyb tovaru, osôb a kapitálu), ale aj sloboda podnikania .

FREE TRADE AGREEMENT
dohoda o voľnom obchode

Dohoda o odstránení ciel a kvantitatívnych reštrikcií v obchode medzi krajinami, ktoré dohodu podpísali, pričom nezavádza sa spoločná colná tarifa - každý štát uplatňuje vlastnú colnú politiku. EÚ uzavrela niekoľko takýchto dohôd, napr. s EZVO, alebo s asociovanými krajinami.

FREE TRADE AREA
zóna voľného obchodu

Skupina colných území krajín, v rámci ktorých boli odstránené clá a kvantitatívne reštrikcie. Na rozdiel od colnej únie si krajiny ponechávajú voči tretím krajinám vlastné clá, t. j. nezavádzajú spoločnú vonkajšiu colnú tarifu.

FREEDOM OF ESTABLISHMENT
sloboda podnikania

Právo občanov EÚ etablovať sa v inom členskom štáte a uskutočňovať samostatnú podnikateľskú, poľnohospodársku činnosť alebo vykonávať slobodné povolanie.

FREEDOM OF MOVEMENT FOR PERSONS
sloboda pohybu osôb

© FREE MOVEMENT OF PERSONS

G

GENERAL AGREEMENT ON

TARIFFS AND TRADE (GATT)

Všeobecná dohoda o clách a obchode

Medzinárodná organizácia de facto, zameraná na liberalizáciu medzinárodného obchodu, predchodkyňa dnešnej Svetovej obchodnej organizácie.

GREEN PAPER
zelená kniha

Súhrn myšlienok, ktoré tvoria základ pre diskusiu o tom, ako dospieť k rozhodnutiu v určitej oblasti.

GROWTH INITIATIVE
rastová iniciatíva

Iniciatíva edinburského summitu z r. 1992 zameraná na obnovu európskej ekonomiky prostredníctvom ďalších fondov Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu určených na rozvoj infraštruktúry, novovytvoreného Kohézneho fondu a národných opatrení zameraných na ekonomický rast, tvorbu pracovných miest a posilnenie konkurencieschopnosti EÚ.

H

HAGUE CONGRESS
Haagsky kongres

Kongres, ktorý sa uskutočnil v máji 1948 z iniciatívy Medzinárodného výboru pre hnutie za európsku jednotu, na ktorom sa zišlo okolo 750 politikov a ktorý prispel k začatiu rozhovorov o založení Rady Európy a k ďalším európskym iniciatívam.

HAGUE SUMMIT
Haagsky summit

Stretnutie hláv štátov a vlád v r. 1969, ktorého význam spočíva v načrtnutí ďalšieho rozvoja Spoločenstva vrátane

rozšírenia smerom na sever a začiatku napredovania k hospodárskej a menovej únii.

HARD CORE

pevné jadro

Skupina krajín, ktoré sú vysoko integrované a popri ktorých existuje okruh menej integrovaných štátov. Táto predstava vychádza z teórie tzv. dvojrychlostnej Európy. © FLEXIBLE INTEGRATION

HARMONIZATION

harmonizácia

Zosúladienie opatrení hospodárskej politiky členských štátov, ich právnych a administratívnych predpisov nevyhnutných pre fungovanie jednotného trhu.

HARMONIZATION OF CUSTOMS LEGISLATION

harmonizácia colnej legislatívy

Zosúladienie predpisov nevyhnutných pre fungovanie colnej únie - zavedenie spoločného colného sadzobníka, prijatie rovnakých pravidiel týkajúcich sa produktov z tretích krajín, a pod.

HORIZONTAL POLICIES

horizontálne politiky

Názov pre sociálnu politiku, politiku životného prostredia, politiku zameranú na ochranu spotrebiteľa, vedecko-výskumnú a rozvojovú politiku, politiku v oblasti kultúry, vzdelávania, výcviku a mládeže, politiku zaoberajúcu sa informačnou spoločnosťou. © SECTORAL POLICIES

I

INDUSTRY POLICY

priemyselná politika

Jedna zo spoločných politík EÚ. Cieľom je posilniť spoluprácu malých firiem, ktoré ešte nie sú konkurencieschopné, posilniť moderné kľúčové odvetvia, ale aj chrániť vybrané tradičné odvetvia ohrozené dovozmi.

INFRINGEMENT PROCEEDINGS

procesy pri porušení práva

Procesy, ktoré rozhodujú o tom, či došlo k údajnému porušeniu Zmlúv niektorými členskými štátmi. O proces môže žiadať niektorý z členských štátov alebo Komisia.

INITIATIVES

iniciatívy

Akčné programy pomoci, ktoré dopĺňajú operácie štrukturálnych fondov v určitých oblastiach. Prichádza s nimi Európska komisia, avšak koordinácia a implementácia sa uskutočňuje na národnej úrovni. Rôzne iniciatívy sú známe pod rôznymi názvami, napr. Interreg, Regen, Leader, Regis, NOW, Horizon, Youthstart, Europartenariat a pod.

“INS“, “PRE-INS“

„Ins“, „Pre-Ins“

Žargónové označenie pre rozdelenie krajín podľa toho, či sa na menovej únii zúčastňujú od začiatku alebo nie. Krajiny „Ins“ sú tie, ktoré sa zúčastňujú na menovej únii od začiatku, t. j. sú v nej (in) od 1. 1. 1999. Tie krajiny, ktoré sa na nej od začiatku nezúčastňujú, pretože nesplnili požadované kritériá, a ktorých členstvo sa časovo oneskorí, sa označujú ako „Pre-Ins“. Štáty „Pre-Ins“ sa v budúcnosti pripoja k menovej oblasti euro za rovnakých podmienok a podľa rovnakej procedúry ako tí, ktorí do nej vstúpili ako prví. Do skupiny „Pre Ins“ nepatrí Veľká

Británia ani Dánsko, ktorí sa rozhodli nezúčastniť sa na menovej únii.

INSTITUTION-BUILDING

budovanie inštitúcií

Jeden z hlavných cieľov programov PHARE v asociovaných krajinách. Ide o posilnenie inštitúcií a administratívnych orgánov krajín uchádzajúcich sa o členstvo tak, aby boli schopné prevziať a efektívne implementovať legislatívu Spoločenstva v jednotlivých oblastiach spoločných politík.

INTEGRATION

integrácia

Proces vzájomného a postupného prepájania, prispôsobovania a zblížovania národných ekonomických štruktúr, prehľbovania závislostí medzi nimi a ich postupnej transformácie na novú ekonomickú štruktúru vznikajúceho regionálneho hospodárskeho komplexu.

INTERGOVERNMENTAL

CONFERENCES

medzivládne konferencie

Rokovania medzi vládami členských krajín, ku ktorým dochádza mimo rámca existujúcich procedúr a inštitúcií EÚ. Ich obsahom sú kľúčové otázky rozvoja integračného procesu. Ich výsledkom boli zmluvy tzv. ústavnej povahy a iné významné dokumenty.

INTERIM REPORT

dočasná správa

Správa predložená Európskou komisiou na zasadnutí Európskej rady v Madride v decembri 1995. Týkala sa posúdenia dopadu rozšírenia Únie o asociované krajiny strednej a východnej Európy na jednotlivé politiky Európskej únie a ich

budúci vývoj. Plné označenie správy znie „Interim report from the Commission to the European Council on the effects on the policies of the European Union of enlargement to the associated countries of Central and Eastern Europe“.

INTERNAL BORDERS

vnútorné hranice

Hranice v rámci EÚ, t. j. hranice člena EÚ susediace s inou členskou krajinou.

INTERREG

Interreg

Iniciatíva Spoločenstva určená pre prihraničné regióny, prostredníctvom ktorej sa poskytuje pomoc pre infraštruktúrne projekty, spoluprácu medzi verejnými podnikmi, joint ventures a ochranu životného prostredia.

INTERVENTION PRICES

intervenčné ceny

Stanovený fixný dolný limit cien poľnohospodárskych produktov, ktorý tvorí súčasť nástrojov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Ak ceny hlavných farmárskych produktov klesnú pod túto hranicu, agentúry pre národnú intervenciu musia vykúpiť produkty bez ohľadu na množstvo za intervenčnú cenu, čím poľnohospodárom poskytujú garantované ceny.

J

JEAN MONNET PROJECT

Projekt Jeana Monnetta

Program EÚ zameraný na podporu výučby o procesoch európskej integrácie.

JOINT ACTION**spoločná akcia**

Závazok členských štátov pridrižovať sa schváleného postoja tak, aby EÚ vystupovala ako jednotná sila. Týka sa najmä spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

JUMBO-COUNCIL MEETINGS**stretnutia Rady v tzv. zložení Jumbo**

Rokovanie Rady za účasti dvoch alebo viacerých rezortných ministrov z každého členského štátu pri riešení zvlášť obťažných problémov. ® ECOFIN

JUSTICE AND HOME AFFAIRS**justícia a vnútorné záležitosti**

Tretí pilier Maastrichtskej zmluvy. Cieľom politiky v tejto oblasti je rozšíriť občianstvo Únie, pohyb cez vnútorné hranice bez vykonávania kontrol, väčšia kooperácia medzi signatármi Schengenských dohôd a štátmi EÚ v záležitostiach týkajúcich sa spravodlivosti a vnútorných záležitostí, vrátane zriadenia spoločných inštitúcií.

L**LEONARDO DA VINCI****Leonardo da Vinci**

Program EÚ pre vzdelávanie a mládež, pod ktorý sa zoskupili predošlé programy Comett, PETRA, FORCE a Eurotectet.

LIBERALIZATION**liberalizácia**

Odstránenie prekážok, ktoré brzdia voľný pohyb tovarov, služieb, platieb a kapitálu cez hranice. Okrem EÚ sa o liberalizáciu usilujú aj medzinárodné organizácie, napr. WTO, OECD, MMF.

LIEN**Lien**

Jedna zo skupín opatrení predvstupovej stratégie zameraná na pomoc reformám v transformujúcich sa ekonomikách. Zameriava sa na sociálne znevýhodnené skupiny, hendikepovaných občanov, problémy týkajúce sa žien a pod.

LIFE**Life**

Nástroj na financovanie environmentálnych programov.

LINGUA**Lingua**

Program EÚ podporujúci výučbu a štúdium cudzích jazykov, najmä menej používaných.

LOMÉ CONVENTION**Lomská konvencia**

Multilaterálna dohoda o obchode a rozvoji uzavretá EÚ s krajinami ACP. Bolo uzavretých niekoľko Lomských konvencií, ktoré sa označujú ako Lomé I, Lomé II, Lomé III, Lomé IV.

LUXEMBOURG COMPROMISE**luxemburský kompromis**

Dosiahnutie kompromisného riešenia v Rade 18. 1. 1966 po tom, ako Francúzsko odvolalo svojho predstaviteľa zo zasadania Rady ministrov (tzv. politika prázdnej stoličky). Na jeho základe pri otázkach, ktoré sú pre niektorý štát citlivé, treba hľadať kompromisné riešenie dovtedy, kým príslušný štát nepristúpi na spoločné rozhodnutie.

M

MAASTRICHT TREATY

Maastrichtská zmluva

Zmluva o Európskej únii, prijatá na stretnutí Európskej rady 9. - 10. 12. 1991 v holandskom Maastrichte. Svojím významom sa prirovnáva k Rímskej zmluve a k Jednotnému európskemu aktu. Obsahuje Zmluvu o hospodárskej a menovej únii a Zmluvu o politickej únii. Vytýčila a posilnila tri hlavné piliere, na ktorých Európska únia stojí: hospodársku a menovú úniu, spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a spoluprácu v justícii a vnútorných záležitostiach. Zmluva vstúpila do platnosti 1. 11. 1993. Od tohto dátumu sa zavádza pojem Európska únia, pod ktorý spadá nové ES (namiesto EHS), staré ESUO a Euratom.

MAJORITY VOTING

väčšinové hlasovanie

Hlasovanie Rady EÚ jednoduchou alebo kvalifikovanou väčšinou.

MANAGEMENT COMMITTEE

Riadiaci výbor

Jeden z kontrolných orgánov Rady, v ktorého právomoci je odvolať a pozastaviť zavádzané opatrenia Komisie a posunúť ich späť do Rady na rozhodnutie v stanovenej lehote.

MARSHALL PLAN

Marshallov plán

Program obnovy Európy po druhej svetovej vojne vyhlásený v r. 1947 americkým ministrom zahraničných vecí Georgeom C. Marshallom.

MED

Med

Program EÚ zameraný na podporu spolupráce s krajinami Stredomoria.

MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION

členské štáty Európskej únie

Krajiny, ktoré tvoria Európsku úniu. Zakladajúcimi štátmi boli Belgicko, Holandsko, Francúzsko, Luxembursko, Nemecko a Taliansko. Neskôr k nim pristúpili severské štáty - Dánsko, Írsko a Veľká Británia, južné štáty - Grécko, Portugalsko a Španielsko a napokon Fínsko, Rakúsko a Švédsko.

MERGER CONTROL

kontrola fúzií

Jeden z nástrojov konkurenčnej politiky. Európska komisia vyžaduje súhlas pri cezhraničných spojeniach firiem, ktoré majú celkový celosvetový obrat vyšší ako 5 mld. ECU s cieľom zabrániť nadmernej koncentrácii v jednotlivých odvetviach.

MERGER TREATY

Zlučovacia zmluva

Zmluva zakladajúca jednotnú Radu a jednotnú Komisiu Európskych spoločentiev, ktorá vstúpila do platnosti 1. 7. 1967. Uvedené inštitúcie sú pre Euratom, ESUO a EHS týmto spoločné.

MESSINA CONFERENCE

Messinská konferencia

Konferencia šiestich ministrov zahraničia ESUO 1. a 2. 6. 1955, kde sa rozhodlo o začatí rokovania o integrácii aj v iných oblastiach. Výsledkom boli Rímske zmluvy.

MODELS OF EUROPEAN INTEGRATION

modely európskej integrácie

Teoretické koncepcie zaoberajúce sa rôznou podobou integračného procesu. V tejto súvislosti sa stretávame napr. s modelom „Spojených štátov európskych“, federálneho štátu („Federálna európska republika“), resp. asociácie štátov, konfederácie štátov, alebo pan-európskym integračným modelom a pod.

MOST-FAVoured NATION CLAUSE

doložka najvyšších výhod

Základný princíp GATT a iných dohôd v rámci WTO. Ak akúkoľvek výhodu poskytne jedna členská krajina inej krajine, musí ju okamžite a bezpodmienečne rozšíriť aj na ostatných členov - signatárov dohody.

MUTUAL RECOGNITION

vzájomné uznávanie

Ak vzájomné rozdiely v pravidlách alebo kvalifikácii spĺňajú rovnaký cieľ, členské štáty ich uznávajú za ekvivalentné. Podľa tohto princípu Súdny dvor rozhodol v prípade Cassis de Dijon, že výrobok právoplatne vyrobený a označený v jednom štáte sa môže predávať v celom Spoločenstve. © CASSIS DE DIJON

N

NET CONTRIBUTOR/BENEFICIARY

čistý prispievateľ/príjemca

Označenie krajiny podľa rozdielu medzi tým, čo krajina platí do rozpočtu EÚ a tým, čo z neho dostáva späť.

NEW COMMERCIAL POLICY INSTRUMENT

Nový nástroj obchodnej politiky

Nástroj medzinárodného obchodu, ktorým Spoločenstvo disponuje od r. 1984. Umožňuje rýchlu reakciu na neférové obchodné praktiky zo strany tretích krajín proti dovozom zo Spoločenstva. Využíva nasledujúce nástroje: medzinárodné konzultácie a urovnávanie sporov, zrušenie obchodných výhod, zvýšenie dovozných ciel z dotknutých krajín a kvantitatívnych reštrikcií. Osobitným nástrojom je embargo.

NEW COMMUNITY INSTRUMENT

Nový nástroj Spoločenstva

Finančný nástroj určený na splnenie cieľov štrukturálnej politiky. Dopĺňa fondy Európskej investičnej banky.

NEW TRANSATLANTIC AGENDA

nová transatlantická agenda

Rámec spolupráce medzi USA a EÚ dohodnutý v Madride v decembri 1995. V kontexte tejto agendy sa konajú summity medzi oboma veľmocami, ktoré sa týkajú rôznych oblastí novej spolupráce, vyplývajúcej z prevratných zmien na medzinárodnej scéne na konci tohto storočia, najmä konca studenej vojny. Z toho vyplýva potreba predefinovať transatlantickú alianciu a presmerovať ciele euro-americkej spolupráce tak, aby mohla čeliť novým nebezpečenstvám spojeným s jadrovým zbrojením, protestami menšín, rastúcej medzinárodnej kriminalite, pašovaniu drog a migračným tlakom.

NON-DISCRIMINATION PRINCIPLE

princíp nediskriminácie

Rovnaké zaobchádzanie predovšetkým

z obchodno-politického a devízového hľadiska.

O

OBSTACLES TO TRADE REGULATION

nariadenie o prekážkach obchodu

Nariadenie, ktoré umožňuje odvetviam a spoločnostiam EÚ a členským štátom požadovať akciu EÚ, na základe ktorej sa prešetrujú opatrenia zo strany tretích krajín, ktoré brzdia medzinárodný obchod. Týmto nariadením sa takisto nahradil starší pojem „zakázané obchodné praktiky“ pojmom prekážky obchodu.

OFFICIAL LANGUAGES OF THE EU

oficiálne jazyky EÚ

11 jazykov s rovnocenným postavením, do ktorých sa prekladá každý oficiálny dokument EÚ. Sú to angličtina, dánčina, fínčina, francúzština, gréčtina, holandčina, nemčina, portugalčina, španielčina, švédčina a taliančina.

OMBUDSMAN

ombudsman

Inštitúcia posledného odvolania. Na ombudsmana sa môže obrátiť ktorýkoľvek občan EÚ so sťažnosťou na byrokraciu v činnosti európskych orgánov a inštitúcií.

OPENING OF ACCESSION TALKS

začatie (otvorenie) rozhovorov o vstupe

O začatí rozhovorov o vstupe do EÚ rozhoduje Rada po predložení oficiálnej žiadosti o členstvo a po obdržaní predbežného stanoviska Komisie.

© APPLICATIONS FOR MEMBER-

SHIP, ® OPENING OF ACCESSION
TALKS EN MASSE

OPENING OF ACCESSION TALKS EN MASSE

začatie (otvorenie) rozhovorov o vstupe en masse

Jeden zo spôsobov začatia rozhovorov o vstupe do EÚ s krajinami strednej a východnej Európy, ktorý vychádza z toho, že sa rokovania začnú so všetkými desiatimi krajinami tohto regiónu naraz, aj keď sa môžu ukončiť v rôznom čase. Opačnou alternatívou, politicky citlivejšou, je vytvorenie skupiny niekoľkých krajín, s ktorými by sa rokovania začali a skončili. EÚ pristúpila k druhej alternatíve en groupe. Aj keď EÚ oficiálne začala proces rozširovania so všetkými desiatimi štátmi a Cyptom 30. 3. 1998, vstupné rozhovory o deň neskôr začala len s Cyptom, Českou republikou, Estónskom, Maďarskom, Poľskom a Slovinskom. Ostatné krajiny, ktoré neboli začlenené do prvej vlny, môžu do vstupných rozhovorov s EÚ vstúpiť v niektorom nasledujúcom rokovacom kole.

OPINION/OPINIONS ON

APPLICATION FOR ACCESSION

posudok/posudky na žiadosť o členstvo

Stanovisko Komisie, v ktorom posudzuje každú žiadosť o členstvo na základe informácií z dotazníkov zaslaných v apríli 1996, ktoré jednotlivé asociované krajiny postupne vyplňali a odovzdávali späť. Posudky asociovaných krajín Európska komisia zverejnila v júli 1997 a toto hodnotenie schválil luxemburský summit v decembri 1997. V hodnotení SR sa konštatuje, že ako jediná spomedzi asociovaných krajín nespĺnila politické

podmienky potrebné na začatie rozhovorov o vstupe (kodanské kritériá).

ORGANIZATION FOR ECONOMIC COOPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

Zoskupenie 29 najvyspelejších krajín Európy vrátane EÚ. Bola založená v r. 1961 a jej cieľom je podporovať ekonomický rast, poskytovať pomoc rozvojovým krajinám, prispievať k rozvoju medzinárodného obchodu na nediskriminačnom základe. Predchodkyňou tejto organizácie bola Organizácia pre európsku hospodársku spoluprácu (Organization for European Economic Co-operation - OEEC).

ORGANIZATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE (OSCE)

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)

Nástupnícka organizácia Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe. Zaoberá sa otázkami bezpečnosti v Európe, spoluprácou v ekonomických, vedeckých, technologických a environmentálnych záležitostiach a spoluprácou v humanitárnych a ostatných záležitostiach. Má 57 členov vrátane USA a Kanady.

ORIGIN RULES

pravidlá o pôvode

Pravidlá, ktoré definujú, ktorá krajina sa považuje za krajinu pôvodu. Sú dôležité z hľadiska ochrany jednotného trhu pred obídením vonkajších hraníc nečlenmi tým, že sa niektoré stupne výroby presunú na územie Spoločenstva.

OWN RESOURCES

vlastné zdroje

Vlastné príjmy rozpočtu EÚ, pričom nejde o príspevky členských štátov. Tvoria ich napr. príjmy z poľnohospodárskych vyrovnávacích dávok, ciel, časť príjmov z DPH.

P

PARTNERSHIP PROGRAMME

partnerský program

Jedna zo skupín opatrení predvstupovej stratégie, zameraná na pomoc reformám v transformujúcich sa ekonomikách. Zameriava sa na miestny ekonomický rozvoj prostredníctvom asociácií zamestnávateľov, odborov, obchodných komôr a pod.

PEOPLE'S EUROPE

Európa občanov

Pojem označujúci posilnenie práv občanov Európskej únie, zakotvených predovšetkým v Maastrichtskej zmluve.

PERMANENT REPRESENTATIVES COMMITTEE (COREPER)

Výbor stálych zástupcov

Skupina zástupcov členských štátov na úrovni veľvyslancov alebo ich zástupcov. Pripravuje podklady pre rokovania Rady a plní úlohy pridelené Radou.

PERSONAL CONTROLS

osobné kontroly

Kontroly osôb na hraniciach.

PHARE (POLAND AND HUNGARY ASSISTANCE FOR RESTRUCTURING OF THE

ECONOMY)**Phare (Pomoc Poľsku a Maďarsku pri reštrukturalizácii ekonomiky)**

Program pomoci určený najskôr Poľsku a Maďarsku, neskôr aj ostatným krajinám strednej a východnej Európy, ktorý podporuje realizáciu hospodárskych a sociálnych reforiem a budovanie trhovej ekonomiky.

PHYSICAL BARRIERS**fyzické bariéry**

Jedna zo skupín necolných prekážok, ktoré bránia voľnému ekonomickému pohybu cez hranice. Patria sem nadmerné formality na hraniciach a hraničné kontroly vyplývajúce z odlišných národných zdravotníckych a veterinárnych predpisov. Fyzické bariéry ako jednu podskupinu pretrvávajúcích prekážok jednotného trhu umožnil odstrániť Jednotný európsky akt.

PRE-ACCESSION AID**predvstupová pomoc**

Jeden z nástrojov predvstupovej stratégie. Okrem prostriedkov PHARE (1,5 mld. euro ročne) sa má krajinám strednej a východnej Európy od r. 2000 poskytovať doplnková pomoc určená pre poľnohospodársky rozvoj vo výške 500 mil. euro ročne a štrukturálna pomoc vo výške približne 1 mld. euro, určenej do oblasti dopravy a životného prostredia prostredníctvom Kohézneho fondu.

PRE-ACCESSION STRATEGY**predvstupová stratégia**

Súhrn opatrení, ktoré musia EÚ na jednej strane a asociované krajiny na druhej strane urobiť, aby sa asociované krajiny mohli stať riadnymi členmi EÚ. Predvstupovú stratégiu („stratégiu prípravy asociovaných krajín strednej a východnej Európy

na členstvo“) vytýčil esenský summit v decembri 1994. Predvstupová stratégia sa opiera o tri hlavné prvky: Európske dohody, štruktúrovaný dialóg a program PHARE.

PREFERENTIAL AGREEMENT**preferenčná dohoda**

Dohoda, ktorou každá zo strán udeľuje druhej strane preferenčné zaobchádzanie vo vzájomnom obchode.

Q**QUAD****Quad**

Štvorka ministrov obchodu, ktorú tvorí: obchodný vyjednávač USA (zastupuje USA, ich teritória a závislé územia), japonský minister medzinárodného obchodu a priemyslu (reprezentuje Japonsko), kanadský minister medzinárodného obchodu (zastupuje Kanadu a presadzuje záujmy karibskej a latinskoamerickéj oblasti), komisár EÚ pre medzinárodné vzťahy (je zástupcom krajín EÚ, ako aj afrických, karibských a tichomorských krajín, ktoré sú signatármi Lomskej konvencie).

QUALIFIED MAJORITY**kvalifikovaná väčšina**

Spôsob prijímania rozhodnutia v Rade, kde na schválenie je potrebných 62 z celkových 87 hlasov. V Rade sa spravidla využíva tento spôsob hlasovania.

QUALIFIED MINORITY**kvalifikovaná menšina**

Zvyšných 26 z celkových 87 hlasov, ktoré nie sú potrebné na prijatie rozhodnutia. ® ‘RENATIONALIZATION’ OF

EUROPEAN POLICY

QUOTAS**kvóty**

Množstevné reštrikcie na dovoz alebo vývoz určitých tovarov.

R**RATIFICATION****ratifikácia**

Prijatie dôležitých zákonov ústavnej povahy, pri ktorých sa okrem jedno-myseľného rozhodnutia v Rade vyžaduje aj individuálne odsúhlasenie členskými štátmi v súlade s ich ústavnoprávnymi ustanoveniami (napr. schválenie Parlamentom, referendum).

RECOMMENDATIONS, OPINIONS AND RESOLUTIONS**odporúčania, názory a rezolúcie**

Právne akty inštitúcií Spoločenstva, ktoré nie sú záväzné.

REGIONAL POLICY**regionálna politika**

Jedna z politík EÚ. Jej cieľom je posilnenie ekonomickej a sociálnej kohézie Únie, najmä pomocou regionálnych, štruktúrnych, sociálnych, poľnohospodárskych opatrení a opatrení na trhu práce. K hlavným nástrojom tejto politiky patria: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Európsky poľnohospodársky zabezpečovací a garančný fond, Finančný nástroj pre riadenie rybolovu, Kohézny fond, Európska investičná banka a Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ.
 © EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND, © EUROPEAN SOCIAL

FUND, © EUROPEAN AGRICULTURE GUIDANCE AND GUARANTEE FUND, © FINANCIAL INSTRUMENT FOR FISHERIES GUIDANCE, © COHESION FUND

REGULATION**nariadenie**

Právny akt inštitúcií Spoločenstva, ktorý má všeobecnú platnosť, je vo všetkých častiach záväzný a má priamy právny účinok vo všetkých členských štátoch. Platnosť nadobúda vtedy, ak sa publikuje v *Official Journal of the European Community*.

REGULATORY COMMITTEE**Regulačný výbor**

Jeden z kontrolných orgánov Rady, ktorý má rovnaké právomoci ako riadiaci výbor – môže odvolať opatrenia Komisie a vrátiť ich späť do Rady, ale ak Rada v stanovenej lehote neprijme rozhodnutie, Komisia môže jednoduchou väčšinou prijať opatrenia iba vtedy, ak ich Rada neodmietla.

REINFORCED PRE-ACCESSION STRATEGY**posilnená predvstupová stratégia**

Súhrn opatrení, ktoré musia asociované krajiny splniť, aby sa pripravili na ich budúce členstvo v EÚ. Na rozdiel od predvstupovej stratégie posilnená predvstupová stratégia vychádza z posudkov Komisie na žiadosti krajín o členstvo v EÚ schválené v r. 1997. Jej cieľom je vyriešiť problémy, ktoré Komisia identifikovala. Jedna skupina problémov je pre väčšinu uchádzačských krajín spoločná, avšak druhá skupina je špecifická pre tú-ktorú krajinu a je dôsledkom rozdielnej situácie v nich.

‘RENATIONALIZATION‘ OF EUROPEAN POLICY

renacionalizácia európskej politiky

Riešenie Rady prijaté v apríli 1994, ktoré sa podobá luxemburskému kompromisu v tom, že ak sa proti určitému rozhodnutiu vysloví 23-25 hlasov (namiesto kvalifikovanej menšiny 26 hlasov), rokovanie musí pokračovať ďalej, bez ohľadu na jeho dĺžku.

RESEARCH AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT (R&TD)

výskum a technologický rozvoj

Jeden z kľúčových prvkov rámcových programov, ktorý má pomôcť zvýšiť konkurencieschopnosť Európy na svetovom trhu.

S

SECONDARY COMMUNITY LEGISLATION

sekundárna legislatíva Spoločenstva

Legislatíva vo forme nariadení a smerníc.

SECTORAL POLICIES

odvetvové politiky

Názov pre dopravnú politiku, energetickú politiku, priemyselnú politiku, politiku v oblasti telekomunikácií, politiku pre malé a stredné podniky, audiovizuálnu politiku a rybolovnú politiku.

SCHENGEN AGREEMENT

Schengenská dohoda

Dohoda o úplnom odstránení hraničných kontrol na vnútorných hraniciach medzi členskými krajinami a posilnení ochrany vonkajších hraníc. Prvá schengenská dohoda o kontrole pohybu osôb

na spoločných hraniciach bola podpísaná v r. 1985 v luxemburskej dedinke Schengen, kde sa stretávajú hranice Nemecka, Francúzska a Luxemburska. Konvencia o aplikovaní Schengenských dohôd pochádza z r. 1990 a jej cieľom bolo prijať bezpečnostné opatrenia vyplývajúce zo zrušenia hraničných kontrol. Schengenská dohoda vstúpila do platnosti 26. 3. 1995. Z krajín EÚ signatármi tejto dohody nie sú Veľká Británia, Írsko, Dánsko, Švédsko a Fínsko.

SCHENGEN INFORMATION SYSTEM (SIS)

Schengenský informačný systém (SIS)

Spoločný automatizovaný vyhľadávací systém, ktorý umožňuje členským štátom zostavovať a udržiavať súbory dát o osobách a určitých predmetoch, napr. strelných zbraniach, registrovaných bankovkách, motorových vozidlách...

SCHUMAN PLAN

Schumanov plán

Plán francúzskeho ministra zahraničia Roberta Schumana na integráciu, ktorý predložil 9. mája 1950. 9. máj sa preto slávi v EÚ ako Schumanov deň, resp. Európsky deň. Jeho program viedol k založeniu ESUO a tým k nastoleniu spoločnej kontroly nad nemeckým uhoľným a oceliarskym priemyslom s cieľom vylúčiť ďalšiu možnosť vojny, pričom Nemecko sa stalo rovnocenným partnerom.

SIMPLE MAJORITY

jednoduchá väčšina

Spôsob rozhodovania v Rade, pri ktorom za rozhodnutie musí hlasovať aspoň 8 z 15 členov. Využíva sa vtedy, ak sa nestanovuje iný systém hlasovania.

SINGLE CURRENCY**jednotná mena**

Mena spoločná pre členské krajiny EÚ, používaná na jednotnom trhu. © EURO

SINGLE EUROPEAN ACT**Jednotný európsky akt**

Doplnok Rímskych zmlúv z r. 1987, ktorý rozšíril právomoci Spoločenstva a vylepšil rozhodovacie procedúry, nevyhnutné pre dokončenie jednotného trhu. Začal sa ním proces prehlbovania integračného procesu.

SINGLE EUROPEAN MARKET**jednotný európsky trh**

Bezbariérový trh, v rámci ktorého sú zaručené štyri slobody. © FOUR FREEDOMS

SLUICE-GATE PRICES**prepúšťacie ceny**

Ceny poľnohospodárskych produktov podľa cenového systému v rámci EÚ, ktoré pozostávajú z nákladov spracovania produktov, poľnohospodárskeho poplatku a dodatočných vyrovnávacích dávok. Ak je cena poľnohospodárskych vyrovnávacích dávok z tretích krajín nižšia ako úroveň nákladov mimo poľnohospodárskych vyrovnávacích dávok (t. j. prahová cena), vyberá sa do výšky prepúšťacej ceny dodatočná vyrovnávacia dávka. Prepúšťacia cena sa kalkuluje na základe priemerných výrobných nákladov na svetovom trhu.

SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES**malé a stredné podniky**

Podniky, ktoré spĺňajú predpísané kritériá pokiaľ ide o počet zamestnancov, veľkosť obratu alebo celkovej bilancie a stupeň závislosti. Na základe toho Európska

komisia považuje za stredne veľkú firmu podnik s počtom zamestnancov 49 - 250, s ročným obratom menším ako 40 mil. ecu/euro alebo s celkovou ročnou bilanciou (balance sheet) menšou ako 27 mil. ecu/euro. Malá firma má menej ako 50 zamestnancov, ročný obrat menší ako 7 mil. ecu/euro alebo celkovú ročnú bilanciu menšiu ako 5 mil. ecu/euro. Pokiaľ ide o stupeň závislosti, ani malý ani stredný podnik nesmie vlastniť 25 % alebo väčší podiel v inej veľkej firme alebo skupine niekoľkých firiem.

SOCIAL DIALOGUE**sociálny dialóg**

Stretnutie a diskusia zástupcov manažmentu s pracujúcimi na európskej úrovni.

SOCIAL CHARTER**Sociálna charta**

Charta základných sociálnych práv ES, ktorú prijala Európska rada s cieľom stanoviť minimálne štandardy v oblasti sociálnych práv občanov EÚ. Jedine Veľká Británia Chartu neprijala - hlasovala proti nej napriek tomu, že po právnej stránke nie je záväzná.

SOCIAL POLICY**sociálna politika**

Jedna z politík EÚ, ktorej cieľom je zdokonaľiť životné a pracovné podmienky, stimulovať zamestnanosť a zabezpečiť minimálnu úroveň sociálnej ochrany. Hlavným nástrojom tejto politiky je Európsky sociálny fond. © EUROPEAN SOCIAL FUND

SOCRATES**Socrates**

Program EÚ v oblasti vzdelávania. Kombinuje programy Erasmus a Lingua.

SOLEMN DECLARATION ON EUROPEAN UNION

Slávnostná deklarácia o Európskej únii
Deklarácia Európskej rady v Štutgarte z r. 1983, ktorá vyjadřila záujem o užšiu koordináciu zahraničnej politiky, schválila zdokonalené inštitucionálne dohody, užšiu spoluprácu pri aproximácii práva a konkrétne ciele do budúcnosti.

SOUTHWARD ENLARGEMENT rozšírenie smerom na juh

Vstup Grécka (1981), Portugalska (1986) a Španielska (1986) do ES.

SPAAK REPORT

Spaakova správa

Správa skupiny expertov na čele s belgickým ministrom zahraničia Paulom-Henri Spaakom, ktorá preskúmala možnosti ďalšieho pokračovania integrácie po Messínskej konferencii. Vytvorila základ pre Rímske zmluvy.

SPECIAL PROCEDURES

zvláštne procedúry

Osobitné legislatívne procedúry, vymyškajúce sa všeobecným postupom. Týkajú sa zostavovania rozpočtu, uzatvárania medzinárodných dohôd Spoločenstvom, rozhodnutia o voľbách do Európskeho parlamentu, finančných ustanovení o vlastných zdrojoch Spoločenstva, zmeny zmlúv, rokovacích poriadkov.

STABEX

Stabex

Nástroj rozvojovej politiky EÚ, ktorý zabezpečuje krajinám ACP minimálnu úroveň exportných príjmov zo 40-ich poľnohospodárskych produktov.

STABILITY PACT

Pakt stability

Dokument prijatý na amsterdamskom summite, ktorý sa zaoberá prísnu rozpočtovou disciplínou štátov, pripájajúcich sa k spoločnej európskej mene.

STABILIZERS

stabilizátory

Opatrenie Európskej rady zamerané na zabrzdenie nárastu výdavkov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Ak produkcia prekročí strop za predchádzajúci rok, v nasledujúcom roku sa garantované ceny za určité poľnohospodárske produkty znížia.

STANDARDIZATION

štandardizácia

Nahrádzanie národných noriem európskymi normami.

STRUCTURAL FUNDS

štruktúrne fondy

Nástroj štruktúrálnej pomoci Spoločenstva. Patrí tu Záručná sekcia EAGGF pre poľnohospodárstvo, Regionálny fond pre štruktúrálnu pomoc v rámci regionálnej politiky, Sociálny fond pre opatrenia sociálnej politiky, nový Finančný nástroj pre rybolov a Kohézny fond.

STRUCTURED DIALOGUE

štruktúrovaný dialóg

Nástroj na realizáciu cieľov predvstupového obdobia. Predstavuje inováciu vo vzťahoch medzi EÚ a jej perspektívnymi členmi. Asociovaným krajinám vo väčšej miere umožňuje, aby sa podieľali na aktivitách EÚ ešte predtým, ako sa začnú rokovania o vstupe. Pokrýva všetky oblasti politiky EÚ vrátane spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, spravodlivosti

a vnútorných záležitostí. Na ministerskej úrovni sa od r. 1994, respektíve od r. 1995 konajú pravidelné spoločné stretnutia medzi EÚ a asociovanými krajinami.

SUBSIDIARITY

subsidiarita

Zmluvne zakotvený princíp, podľa ktorého Spoločenstvo môže pristúpiť k akcii v oblastiach, ktoré nespádajú do jeho výlučnej kompetencie len vtedy, ak sa ciele navrhovanej akcie nedajú v dostatočnej miere dosiahnuť členskými štátmi samotnými.

SUBSIDIZED EXPORTS

subvencovaný export

Vývoz tovarov, ktoré EÚ podporuje poskytnutím subvencií s cieľom ich ľahšieho umiestnenia na zahraničných trhoch.

SUBSIDY

subvencia

Finančná pomoc vo forme priamej finančnej podpory alebo daňových úľav poskytnutá verejnými orgánmi firmám na splnenie určitých cieľov ekonomickej politiky. Subvencie, ktoré narúšajú konkurenciu, sú v EÚ zakázané. Výnimky sa povoľujú vtedy, ak sú subvencie určené na sociálny, štrukturálny a regionálny rozvoj. WTO sa ich snaží obmedziť, nakoľko narúšajú voľný obchod.

SUGAR PROTOCOL

Protokol o cukre

Dodatok Lomskej konvencie, podľa ktorého Únia krajinám ACP garantuje výkup dohodnutého množstva trstinového cukru ročne za ceny EÚ, ktoré sú oveľa vyššie ako svetové ceny.

SUMMIT

sumit

Schôdzky Európskej rady. Stretnutia najvyšších predstaviteľov štátov a vlád členských krajín sa od r. 1961 do r. 1975 konali nepravidelne, od r. 1975 pravidelne, aspoň dvakrát ročne, zvyčajne však trikrát ročne.

SYSMIN

Sysmin

Program EÚ zameraný na stabilizáciu príjmov krajín ACP z ťažby surovín.

T

TACIS (TECHNICAL ASSISTANCE TO THE COMMONWEALTH OF INDEPENDENT STATES AND MONGOLIA)

Tacis (Technická pomoc pre Spoločenstvo nezávislých štátov a Mongolsko)

Program pomoci EÚ, ktorý je obdobou Phare, ale je určený krajinám bývalého Sovietskeho zväzu a Mongolsku.

TARIFF QUOTAS

colné kvóty

Obmedzené množstvo určitých tovarov, ktoré sa dovážajú bez cla alebo za redukovanú sadzbu, pričom množstvo dovezené nad rámec kvóty podlieha plnému precleniu.

TAX HARMONIZATION

daňová harmonizácia

Zjednocovanie rozdielnych národných daňových sadzieb. Týka sa predovšetkým DPH a spotrebných daní, ktoré sú predpokladom úplného odstránenia hraničných kontrol.

TECHNICAL BARRIERS**technické bariéry**

Prekážky brániace voľnému ekonomickému pohybu cez hranice, ktoré vyplývajú z odlišných národných technických noriem, bezpečnostných a regulačných opatrení, štátnych podpôr priemyslu a poľnohospodárstva, uprednostňovania domáceho verejného sektora na jednotlivých národných trhoch, pasových kontrol, neuznávania kvalifikácie získanej v inej členskej krajine, obmedzenia kapitálových pohybov, neliberalizácie dopravnej politiky. Technické bariéry ako jednu podskupinu prekážok jednotného trhu odstránil Jednotný európsky akt.

TEMPUS (TRANS-EUROPEAN MOBILITY SCHEME FOR UNIVERSITY STUDIES)**Tempus**

Program transeurópskej mobility pre univerzitné štúdium zameraný na spoluprácu inštitúcií z krajín strednej a východnej Európy a z EÚ.

THIRD POWER**tretia veľmoc**

Predstava o EÚ ako rovnocennej protiváhy dvom svetovým veľmociam - Japonsku a USA.

THRESHOLD PRICE**prahová cena**

Minimálna cena pre dovoz poľnohospodárskych produktov do EÚ. Ak je cena dovozov nižšia, vyrovnáva sa do výšky prahovej ceny dodatočnými vyrovnávacími dávkami a colnými poplatkami.

TRADE BARRIERS**obchodné bariéry**

Prekážky brániace voľnému obchodu, ktoré môžu mať formu colných alebo necolných bariér.

TRANS-EUROPEAN NETWORKS**transeurópske siete**

Cezhraničná infraštruktúra v oblasti dopravy, energie, telekomunikácií a životného prostredia.

TRANSPORT POLICY**dopravná politika**

Jedna zo spoločných politík EÚ, ktorej cieľom je prehĺbiť obchodné styky medzi členskými štátmi, migráciu pracovných síl a ekonomické spojenie s nečlenskými krajinami, harmonizovať dopravné pravidlá, podmienky pre činnosť prepravcov, vylúčiť diskrimináciu medzi prepravcami, optimalizovať prepravný proces, atď.

TREATIES OF ROME**Rímske zmluvy**

Zmluvy podpísané 25. 3. 1957 Belgickom, Francúzskom, Holandskom, Luxemburskom, Nemeckom a Talianskom o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS) a Európskeho spoločenstva pre jadrovú energiu (Euratom). Vstúpili do platnosti 1. januára 1958.

TREATY ON EUROPEAN UNION**Zmluva o Európskej únii**

© MAASTRICHT TREATY

TREATY-BASED COMMERCIAL POLICY**zmluvná obchodná politika**

Pokrýva všetky zmluvy EÚ s tretími krajinami, ktoré súvisia s dovozom

a vývozom tovarov. Tieto zmluvy sa týkajú buď vybraných tretích krajín, alebo skupiny tretích krajín, alebo môžu mať globálny dosah.

TREVI GROUPE (TERRORISME, RADICALISME, EXTRÉMISME, VIOLENCE INTERNATIONALE)

Treviská skupina

Označenie neformálnej spolupráce medzi ministrami vnútra a justície EÚ v boji proti medzinárodnému terorizmu a pašovaniu drog.

U

UNANIMITY, UNANIMOUS DECISION

jednomyseľnosť, jednomyseľné rozhodnutie

Spôsob rozhodovania v Rade, ktorý spočíva v jednomyseľnom prijatí rozhodnutia. Niektoré rozhodnutia ústavnej povahy si v Rade vyžadujú nielen jednomyseľné rozhodnutie, ale aj ratifikáciu členskými štátmi.

UNICE (UNION DES CONFÉDÉRATIONS DE L'INDUSTRIE ET DES EMPLOYEURS D'EUROPE)

Unice

Únia priemyselných združení a zamestnávateľov Európskeho spoločenstva.

UNION CITIZENSHIP **občianstvo Únie**

Status občanov EÚ, podľa ktorého každý, kto je občanom členského štátu EÚ, je zároveň občanom EÚ. Zaručuje tieto osobitné práva: právo voľne sa pohybovať a usídľovať v EÚ, právo voliť a kandidovať v miestnych a európskych voľbách

kdekoľvek, kde majú pobyt, právo používať ochranu diplomatických a konzulárnych úradov členských štátov v tretích krajinách, právo obracať sa s petíciou na Európsky parlament, právo obracať sa na ombudsmana.

V

VOTING SYSTEM

systém hlasovania

Spôsob, akým sa prijímajú rozhodnutia a určenie počtu hlasov potrebných na jeho schválenie.

W

WEIGHTING OF VOTES

váha hlasov

Počet hlasov, ktorými disponuje tá-ktorá krajina, resp. zástupca v rozhodovacom orgáne.

WESTERN EUROPEAN UNION (WEU)

Západoeurópska únia (ZEÚ)

Vojensko-politická organizácia, ktorá vznikla v r. 1954 ako obranná aliancia proti Nemecku. Počíta sa s jej transformáciou na obrannú zložku Európskej únie.

WHITE PAPER

biela kniha

Oficiálny súhrn návrhov v určitej oblasti politiky.

WHITE PAPER ON COMPLETING THE INTERNAL MARKET

Biela kniha o dobudovaní vnútorného trhu

Súhrn 282 návrhov a opatrení vydaných

Komisiou v polovici 80. rokov, ktorými sa odstránili fyzické, technické a daňové prekážky, ktoré stáli v ceste vnútornému (jednotnému) trhu. Ten sa podarilo dobudovať k 1. 1. 1993. © SINGLE EUROPEAN ACT

WHITE PAPER ON GROWTH, COMPETITIVENESS AND EMPLOYMENT

Biela kniha o raste, konkurencie- schopnosti a zamestnanosti

Súhrn strategických návrhov vydaných Komisiou zameraných predovšetkým na zníženie vysokej úrovne nezamestnanosti v Európskej únii.

WHITE PAPER ON XXX

Biela kniha Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie

Dokument EÚ adresovaný šiestim stredoeurópskym a východoeurópskym krajinám, ktoré v tom čase mali podpísané asociačné dohody s EÚ (Poľsko, Maďarsko, ČR, SR, Bulharsko a Rumunsko) a krajinám, s ktorými sa prijatie asociačných dohôd očakávalo v blízkom období (Estónsko, Lotyšsko, Litva, Slovinsko). Túto Bielu knihu prijala Komisia 3. mája 1995 s cieľom pomôcť asociovaným krajinám pri ich príprave na budúce členstvo. Obsahuje konkrétne odporúčania, ktoré opatrenia treba realizovať najskôr, a zároveň načrtáva administratívne a organizačné štruktúry, ktoré treba vytvoriť v právnej oblasti.

WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO)

Svetová obchodná organizácia (WTO)

Nástupnícka organizácia Všeobecnej dohody o clách a obchode, ktorá je

medzinárodnou organizáciou de jure od 1. 1. 1995. Usiluje sa o liberalizáciu medzinárodného obchodu. Je fórom pre multilaterálne obchodné rokovania a snaží sa o posilnenie obchodných vzťahov medzi členmi. V rámci jednotlivých kôl obchodných rokovaní Európska únia vystupuje ako jeden celok predovšetkým voči Japonsku a USA.

A

Acquis communautaire - acquis communautaire

Agenda 2000 - Agenda 2000

Akčný program Európskeho spoločenstva pre mobilitu študentov univerzít (Erasmus) - European Community Action Scheme for the Mobility of University Students (Erasmus)

Akty inštitúcií Spoločenstva - acts of the Community institutions

Amsterdamská zmluva - Amsterdam Treaty

Antidumpingové a kompenzačné clá - anti-dumping and countervailing duties

Aproximácia - approximation

Ariane - Ariane

Aseansko-bruselský výbor - Asean Brussels Committee

Asociačné dohody - association agreements

Asociovaná krajina - association country

Autonómna obchodná politika - autonomous commercial policy

Avis - avis

B

Belux - Belux

Benelux - Benelux

Benchmarking - benchmarking

Berlaymont - Berlaymont

Biela kniha - White Paper

Biela kniha o dobudovaní vnútorného trhu - White Paper on completing the internal market

Biela kniha o raste, konkurencieschopnosti a zamestnanosti - White Paper on growth, competitiveness and employment

Biela kniha Príprava asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Únie - White Paper on

xxx

Budovanie inštitúcií - institution-building

C

Cassis de Dijon - Cassis de Dijon

Cecchiniho správa - Cecchini Report

Celex - Celex

Cen - Cen

Cenelec - Cenelec

Cern - Cern

Colná únia - customs union

Colné kvóty - tariff quotas

Coreper - Coreper

Čistý prispievateľ/prijemca - net contributor/beneficiary

Členské štáty Európskej únie - member states of the European Union

D

Daňová harmonizácia - tax harmonization

Delorsov balík I - Delors package I

Delorsov balík II - Delors package II

Demarš - démarche

Dočasná správa - Interim Report

Dodatok k Zmluvám - amendment of the Treaties

Dohoda o voľnom obchode - free trade agreement

Dokončenie jednotného európskeho trhu - completion of the single European market

Doložka najvyšších výhod - most-favoured nation clause

Dopravná politika - transport policy

E

Ecofin - Ecofin

Ecu - ecu

Epunit - epunit

Eurathlon - Eurathlon

Euro - euro

- Eurokrati - Eurocrats
Európa občanov - People's Europe
Europol - Europol
Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) - European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
Európska environmentálna agentúra - European Environment Agency
Európska investičná banka - European Investment Bank
Európska komisia - European Commission
Európska konvencia ľudských práv - European Convention on Human Rights (ECHR)
Európska menová jednotka (ECU) - European currency unit (ecu)
Európska platobná únia (EPÚ) - European payments union (EPU)
Európska politická spolupráca (EPS) - European political cooperation (EPC)
Európska rada - European Council
Európska únia (EÚ) - European Union (EU)
Európska výskumná koordinačná agentúra (Eureka) - European Research Coordination Agency (Eureka)
Európske dohody - Europe agreements
Európske eko-označenie - European eco-label
Európske hospodárske spoločenstvo (EHS) - European Economic Community (EEC)
Európske informačné centrá (EIC) - Euro-Info Centres (EIC)
Európske normy - European standards
Európske pracovné rady - European works councils
Európske spoločenstvo (ES) - European Community (EC)
Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu (Euratom) - European atomic energy community (Euratom)
Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ (ESUO) - European Coal and Steel Community (ECSC)
Európske symboly - European symbols
Európske združenie voľného obchodu (EZVO) - European Free Trade Association (EFTA)
Európsky dvor auditorov - European Court of Auditors
Európsky ekonomický priestor (EEP) - European Economic Area (EEA)
Európsky investičný fond - European Investment Fund
Európsky menový inštitút - European Monetary Institute
Európsky menový systém - European Monetary System
Európsky parlament
Európsky poľnohospodársky zabezpečovací a garančný fond - European Agricultural Guidance And Guarantee Fund (EAGGF)
Európsky regionálny rozvojový fond - European Regional Development Fund (ERDF)
Európsky rozvojový fond - European Development Fund
Európsky sociálny fond (ESF) - European Social Fund (ESF)
Európsky súdny dvor - European Court of Justice
Európsky systém centrálnych bánk - European System of Central Banks
Euroregióny - Euroregions
Eurostat - Eurostat
Eurovízia - Eurovision
Exportné refundácie - export refunds
- F**
- Finančný nástroj pre riadenie rybolovu - Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG)
Fiškálne bariéry - fiscal barriers

Flexibilná integrácia - flexible integration
Fyzické bariéry - physical barriers

G

Generálny direktoriát (generálne riaditeľstvo) - Directorate-General

H

Haagsky kongres - Hague Congress
Haagsky summit - Hague Summit
Harmonizácia - harmonization
Harmonizácia colnej legislatívy - harmonization of customs legislation
Horizontálne politiky - horizontal policies
Hospodárska a menová únia - Economic and Monetary Union
Hospodársky a sociálny výbor - Economic and Social Committee

I

Iniciatívy - initiatives
Iniciatívy Spoločenstva - Community initiatives
„Ins“, „pre-ins“ - “Ins“, “Pre-ins“
Integrácia - integration
Interreg - Interreg
Intervenčné ceny - intervention prices

J

Jednoduchá väčšina - simple majority
Jednomyseľnosť, jednomyseľné rozhodnutie - unanimity, unanimous decision
Jednotná mena - single currency
Jednotný európsky akt - Single European Act
Jednotný európsky trh - single European market
Justícia a vnútorné záležitosti - justice and

home affairs

K

Kandidátske krajiny - candidate countries
Kodanské kritériá - Copenhagen criteria
Kohézia - cohesion
Kohézny fond - Cohesion Fund
Kompenzačné platby - compensatory amounts
Konkurenčná politika - competition policy
Kontrola fúzií - merger control
Kontroly štátnych subvencií - controls on state subsidies
Konvergenčné kritériá - convergence criteria
Konvertibilita - convertibility
Krajiny africkej, karibskej a tichomorskej oblasti/krajiny ACP - African, Caribbean and Pacific countries/ACP countries
Kríza spôsobená bovinou spongiformnou encefalopatiou/kríza BSE - bovine spongiform encephalopathy crisis/bse crisis
Kvalifikovaná menšina - qualified minority
Kvalifikovaná väčšina - qualified majority
Kvóty - quotas

L

Leonardo da Vinci - Leonardo da Vinci
Liberalizácia - liberalization
Lien - Lien
Life - Life
Lingua - Lingua
Lomská konvencia - Lomé Convention
Luxemburský kompromis - Luxembourg compromise

M

Maastrichtská zmluva - Maastricht Treaty
Malé a stredné podniky - small and medium-sized enterprises

Marshallov plán - Marshall Plan
Med - Med
Medzivládne konferencie -
intergovernmental conferences
Messinská konferencia - Messina
conference
Modely európskej integrácie - models of
European integration
Modrá Európa - blue Europe

N

Nariadenie - regulation
Nariadenie o prekážkach obchodu -
obstacles to trade regulation
Neschopnosť konať - failure to act
Nová transatlantická agenda - New
Transatlantic Agenda
Nový nástroj obchodnej politiky - New
commercial policy instrument
Nový nástroj Spoločenstva - New
Community Instrument

O

„Občania v prvom rade“ - “citizens first“
Občianstvo Únie - Union citizenship
Obchodné bariéry - trade barriers
Odporúčania, názory a rezolúcie -
recommendations, opinions and
resolutions
Odvetvové politiky - sectoral policies
Oficiálne jazyky EÚ - official languages of
the EU
Ombudsman - ombudsman
Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu
v Európe (OBSE) - Organization for
Security and Cooperation in Europe
(OSCE)
Organizácia pre hospodársku spoluprácu
a rozvoj (OECD) - Organization for
Economic Cooperation and Development
(OECD)

Osobné kontroly - personal controls

P

Pakt stability - Stability Pact
Partnerský program - Partnership
Programme
Partnerstvo pre vstup - Accession
Partnership
Pevné jadro - hard core
Phare (Pomoc Poľsku a Maďarsku pri
reštrukturalizácii ekonomiky) - Phare
(Poland and Hungary Assistance for
Restructuring of the Economy)
Podnikateľské kooperačné centrum -
Business Cooperation Centre
Podporné systémy Spoločenstva -
Community support frameworks (CSF)
Politika prázdnej stoličky - empty chair
policy
Politika zameraná na ochranu spotrebiteľa -
consumer policy
Poradný orgán - advisory body
Poradný výbor - Advisory Committee
Posilnená predvstupová stratégia -
Reinforced Pre-Accession Strategy
Posudok/posudky na žiadosť o členstvo -
opinion/opinions on application for
accession
Prahová cena - threshold price
Pravidlá o pôvode - origin rules
Predvstupová pomoc - pre-accession aid
Predvstupová stratégia - Pre-Accession
Strategy
Preferenčná dohoda - preferential
agreement
Prepúšťacie ceny - sluice-gate prices
Priemyselná politika - industry policy
Princíp krajiny pôvodu - country-of-origin
principle
Princíp krajiny určenia - country-of-
destination principle
Princíp nediskriminácie - non-

discrimination principle
 Procedúra spolupráce - cooperation procedure
 Procedúra spolurozhodovania - co-decision procedure
 Procedúra súhlasu - assent procedure
 Procedúry rozhodovania - decision-making procedures
 Procedúry vo výbore (komitológia) - committee procedures (comitology)
 Procesy pri porušení práva - infringement proceedings
 Program demokracie - Democracy Programme
 Projekt Jeana Monneta - Jean Monnet Project
 Protokol o cukre - Sugar Protocol

Q

Quad - Quad

R

Rada Európskej únie - Council of the European Union
 Rada Európy - Council of Europe
 Rámcové programy pre vedu a technológiu - framework programmes for science and technology
 Rastová iniciatíva - growth initiative
 Ratifikácia - ratification
 Regionálna politika - regional policy
 Regulačný výbor - regulatory committee
 Renacionalizácia európskej politiky - 'renationalization' of European policy
 Riadiaci výbor - Management Committee
 Rímske zmluvy - Treaties of Rome
 Rokovania (rozhovory) o vstupe - accession negotiations
 Rozhodnutie - decision
 Rozšírenie smerom na juh - Southward enlargement

Rozšírenie smerom na sever - enlargement to the North
 Rozšírenie smerom na východ - Eastward enlargement
 Rozšírenie Spoločenstva/EÚ - enlargement of the Community/EU
 Rybolovná politika - fisheries policy

S

Sekundárna legislatíva Spoločenstva - secondary community legislation
 Schengenská dohoda - Schengen Agreement
 Schengenský informačný systém (SIS) - Schengen Information System (SIS)
 Schumanov plán - Schuman Plan
 Slávnostná deklarácia o Európskej únii - Solemn Declaration on European Union
 Sloboda podnikania - freedom of establishment
 Sloboda pohybu osôb - freedom of movement for persons
 Smernica - directive
 Sociálna charta - Social Charter
 Sociálna politika - social policy
 Sociálny dialóg - social dialogue
 Socrates - Socrates
 Spaakova správa - Spaak Report
 Spoločná akcia - joint action
 Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) - common agricultural policy (CAP)
 Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika - common foreign and security policy
 Spoločný dopravný trh - common transport market
 Spoločný postoj - common position
 Spoločný trh - common market
 Stabex - Stabex
 Stabilizátory - stabilizers
 Stredný výmenný kurz - central exchange rates

Stretnutia Rady v tzv. Zložení Jumbo - Jumbo - council meetings
Subsidiarita - subsidiarity
Subvencia - subsidy
Subvencovaný export - subsidized exports
Súd prvej inštancie - Court of First Instance
Sumit - Summit
Svetová obchodná organizácia (WTO) - World Trade Organization (WTO)
Sysmin - Sysmin
Systém hlasovania - voting system

Š

Štandardizácia - standardization
Štruktúrne fondy - Structural Funds
Štruktúrovaný dialóg - structured dialogue
Štyri slobody - four freedoms

T

Tacis (Technická pomoc pre Spoločenstvo nezávislých štátov a Mongolsko) - Tacis (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States and Moldavia)
Technické bariéry - technical barriers
Tempus - Tempus (Trans-European Mobility Scheme for University Studies)
Transeurópske siete - Trans-European networks
Tretia veľmoc - third power
Treviská skupina - TREVI Groupe (Terrorisme, Radicalisme, Extrémisme, Violence Internationale)

U

Uchádzačské krajiny - applicant countries
Úchytné kvóty - catch quotas
Unice - Unice (Union des Confédérations de l'Industrie et des Employeurs d'Europe)

V

Váha hlasov - weighting of votes
Väčšinové hlasovanie - majority voting
Vlastné zdroje - own resources
Vnútorne hranice - internal borders
Voľný pohyb kapitálu - free movement of capital
Voľný pohyb osôb - free movement of persons
Voľný pohyb služieb - free movement of services
Voľný pohyb tovarov - free movement of goods
Vonkajšia tarifa - external tariff
Vonkajšie vzťahy - external relations
Všobecná dohoda o clách a obchode (GATT)- General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)
Výbor pre regióny - Committee of the Regions
Výbor stálych zástupcov (Coreper) - Permanent Representatives Committee (Coreper)
Výrovnávacie dávky - agricultural levies
Výskum a technologický rozvoj - research and technological development (R&TD)
Výšetrovací výbor - Committee of Inquiry
Výzva rozšírenia - challenge of enlargement
Vzájomné uznávanie - mutual recognition

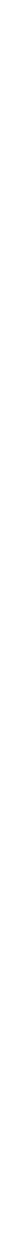
Z

Začatie (otvorenie) rozhovorov o vstupe - opening of accession talks
Začatie (otvorenie) rozhovorov o vstupe *en masse* - opening of accession talks *en masse*
Zákaz kartelov - ban on cartels
Západoeurópska únia - Western European Union (WEU)

Zelená kniha - Green Paper
Zlučovacia zmluva - Merger Treaty
Zmluva o EHS - EEC Treaty
Zmluva o Európskej únii - Treaty on European Union
Zmluvná obchodná politika - treaty-based commercial policy
Zneužitie dominantného postavenia na trhu - abuse of dominant positions on the market
Zóna voľného obchodu - free trade area
Zvláštne procedúry - special procedures

Ž

Žiadatelia o členstvo - applicants for membership
Žiadosti o členstvo - applications for membership

© Autor: Ing. Beáta Šaková, PhD.

Recenzia: Prof. Ing. Drahoš Šíbl, DrSc.

Jazyková korektúra:

Táto publikácia je plne hrazená z prostriedkov Európskej
komisie - Programu
PHARE Small Projects Programme - ZZ 9724.03.

Vydalo v r. 1999 vydavateľstvo Eurounion v Bratislave.

ISBN

